

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 21. JANUARJA 1965
Leto XVII. — Štev. 2. Cena 20 din

POMURSKI VESTNIK
IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK
»LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT
»OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V
SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA
ODBORA SZDL. OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST
KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV
SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA
CASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI
TISK« V M. SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIČ
— LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI
UREDNIK ŠTEFAN BALAZIČ. NASLOV UREDNIŠTVA
— MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 4. TEL. 21-383

ZAKAJ niso bili odpoklicani?

Analize, ki so jih pripravile občinske skupščine ob koncu leta in tudi nekako v začetku predvolilne aktivnosti, so med drugim tudi pokazale, da so nekateri odborniki občinskih skupščin premalo zavedajo obveznosti in tudi dolžnosti, ki so jih prevzeli s tem, ko so pristali na kandidaturu in bili izvoljeni.

Predvsem se tak mlačen odnos do dela kaže v podatkih o udeležbi na sejah skupščine. Vzemimo za primer samo analizo soboške občinske skupščine. Tako so se od 18 sej udeležili 3 odborniki le osmih, 1 odbornik le šestih, dva odbornika le štirih in en odbornik le treh sej. Pri tem seveda ne upoštevamo tistih, ki so manjkali več kot 10-krat ki jih je pa bilo precej. Tako se je povprečno skupnih sej skupščine udeleževalo 45 odbornikov (70), na sejah občinskega zbora je bilo povprečno 27 (od 35), a na sejah zbora delovne skupnosti je bilo povprečno po 18 odbornikov, torej za malenkost več od polovice. Vseh osemnajstih sej sta se udeležila le dva odbornika.

Ti podatki seveda zahtevajo pravočasno zlasti v teh dneh, ko razmišljamo o ljudeh, ki bi jih naj kandidirali in spomladi tudi volili v skupščine. Od tistih, ki bodo sprejeli kandidaturu se seveda zahteva tudi zavest, da bodo svojo dolžnost v redu opravljali, od volilcev pa resnost pri predlaganju kandidatov.

Ob teh podatkih pa preseneča dejstvo, da v nobeni volilni enoti v soboški občini ni bil tak odbornik odpoklican, čeprav bi zahtevo po odpoklicu lahko sprožile tudi politične organizacije. Zakaj tako? Vsekakor je nekaj krivde tudi v prejšnjem načinu kandidiranja in pa tudi v samih odnosih med odborniki in volilci. Odborniki še vedno niso dosegli tiste vloge v družbenem in političnem življenju svoje volilne enote ter še vedno ne predstavljajo tiste vezi med skupščino in volilci, kot bi bilo to potrebno. Seveda tega ni mogoče posploševati, vendar pa podatki o udeležbi na sejah vsekakor vzbujajo zaskrbljenost.

Ne bo odveč, če danes, ko razpravljamo o predlogih za odbornike in poslance ter tudi govorimo o delu skupščin, razmislimo tudi o teh vprašanjih in o odpoklicu tistih predstavnikov, ki s svojim delom niso upravičili zaupanja. To zahteva tudi kvaliteta dela teh organov, ker odsotnost vsekakor vpliva na delo skupščine in prevelika odsotnost tudi ustvarja zelo neugodno razpoloženje, prav tako pa tudi vpliva na izčrpnost razprav o posameznih problemih.

Analize še kažejo nekaj drugega. Tako na primer v občinskem zboru soboške skupščine 8 odbornikov na 18 sejah ni niti enkrat razpravljalo, v zboru delovnih skupnosti pa celo 15 odbornikov. Večina pa se je tudi poredko oglašala. Tako je trikrat govorilo celo 14 odbornikov, v zboru delovnih skupnosti pa več kot 4-krat samo 6 odbornikov. Seveda tudi ti podatki po svoje kažejo, koliko so odborniki povezani s svojimi volilnimi enotami, kjer pa ne manjka predlogov in mnenj o raznih vprašanjih, ki prihajajo pred občinsko skupščino.

PRED ZBORI VOLILCEV V SOBOŠKI OBČINI

Spremenjena struktura investicij

V nedeljo bodo začeli zbori volilcev v soboški občini razpravljati o tezah občinskega družbenega plana za leto 1965. V razliko od prejšnjih let volilci sedaj ne bodo dobili v razpravo že izdelanega osnutka družbenega plana, temveč le teze, ki jih bo sprejela občinska skupščina in bodo potem služile kot napotki.

S tem se bodo seveda pred občinsko skupščino in še posebej pred sveti zbrali številni predlogi, o katerih bo potrebno razpravljati in jim dati tudi ustrezno mesto z ozirom na druge potrebe. Zato bodo posamezni sveti o predlogu družbenega plana razpravljali takrat, ko bodo zbrani predlogi volilcev.

Po materialu, ki je pripravljen za jutrišnje sejo skupščine, lahko ugotovljamo, da se tudi za letošnje leto predvideva dokajšnji porast proizvodnje in s tem tudi narodnega dohodka ter še nadalje močnejši razvoj družbenega

sektorja v gospodarstvu. Razmerje med družbenim in zasebnim sektorjem se bo letos še močnejše nagnilo v korist prvega, čeprav je bilo še pred dvema letoma skoraj enako.

Veliko pozornost bodo v letošnjem družbenem planu vzbujale tudi investicije. Plani gospodarskih organizacij za 2 milijardi 877 milijonov dinarjev investicij, kar je za 30 odstotkov več kot lani. Seveda je vprašanje, če je tak porast upravičen in tudi dvomljivo je, da bodo vsa predvidevanja tudi uresničena. Pri investicijah pa je zanimivo to, da niso namenjene toliko za nove gradnje, kolikor za nabavo opreme in naprav. Ta sprememba je vsekakor pozitivna in kaže na prizadevanja gospodarskih organizacij, da izpolnijo proizvodna sredstva in da se s tem poveča tudi proizvodnja in storilnost. V tezah se tudi popolnoma upravičeno zavzema za to, da se da prednost že začetim investicijskim vlaganjem in da se s tem, kar je bilo lani začeto, letos tudi dokonča.

Med tem ko so podatki o gospodarskem razvoju ter prispekih in davkih približno že otipljivi, pa je docela nejasna situacija glede proračunske

potrošnje. Spremenjen način delitve sredstev med družbeno političnimi enotami namreč pomurskimi občinam ni bil naklonjen in jim bo ostalo manj sredstev, kakor prej. Ob tem pa so v pristojnost občinskih skupščin prišle še srednje šole in druge kulturne ter družbene ustanove, tako da so njihovi proračuni še bolj obremenjeni. V soboški občini še sedaj ne vedo, s kolikšnimi proračunskimi sredstvi bodo razpolagali, ker še tudi dotacija republike ni znana.

Z LETNE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV V KIK »POMURKA«

Smelo obravnavanje kmetijskih problemov

Komunisti kmetijsko-industrijskega kombinata »Pomurka« so preteklo soboto na svoji konferenci, ki sta se je udeležila tudi član IS SRS Rudi Čačinovič in zvezni ljudski poslanec Ivan Ros, smelo obravnavali nekatere organizacijske in ekonomske probleme, ki negativno vplivajo na proces integracije kmetijstva na tem območju.

Udeleženci konference so pozitivno ocenili uspešno združitev kmetijskih zadrug ravniškega predela s kombinatom, vendar pri tem niso prezrili nekaterih slabosti, ki spremljajo konsolidacijo in usklajevanje kmetijske proizvodnje. Vsekakor vpliv subjektivnih činiteljev, predvsem organizacije ZK, ni bil dovolj odločen, da bi prišlo na primer do boljših poslovnih odnosov med posameznimi obrati, kar bi bilo ob povečanem

Udeleženci letne konference ZK v kmetijsko-industrijskem kombinatu »Pomurka« v Murski Soboti

poslanstvu KIK »Pomurka« še kako pomembno za perspektivni razvoj kmetijstva na tem območju nasploh. Zlasti so komunisti grajali dosežke prakso kadrovanja v ZK, kjer je ob tako že minimalnem številu komunistov (vsega 7,5 odst.) bilo posvečeno premo skrbni neposrednim proizvajalcem, ki so v tej organizaciji zastopani z vsega 40 odstotki. To je po oceni konference eden izmed glavnih vzrokov, da v celotnem

poslovanju in organizaciji dela ni bilo čutiti vpliva subjektivnih sil. Neurejeni medsebojni poslovni odnosi kažejo, da bodo posamezni obrati morali storiti več za stabiljanje svoje proizvodnje in ne nazadnje svojih programov razvoja s perspektivnim načrtovanjem kombinata kot celote.

Med posledicami premalo celovitega dela prihaja najbolj negativno do izraza pomanjkanje surovin, ki jih bodo tudi letos najbolj pogrešali v tovarni mesnih izdelkov in v tovarni mlečne prahu. Ker ne bodo mogli v omenjenih obratih kombinata uvesti druge izmene, bodo na zgubi za približno 50 odstotkov neto produkta, kar pomeni za celoten kolektiv hudo vrzel. To je dovolj zgoreno dokaz, da bodo v bodočem programiranju morali z večjo skrbjo usmerjati kmetijsko proizvodnjo na lastnih in na zasebnih površinah, ki so bile doslej tudi zaradi premajhne zainteresiranosti strokovnih služb posameznih obratov še vse premalo izkoriščene, da bi se oba sektorja lastništva med seboj uspešneje dopolnjevala.

Jutri seja občinske skupščine Murska Sobota

V petek, 22. januarja bo ob 8. uri 22. seja obeh zborov občinske skupščine Murska Sobota. Po predlogu začasnega dnevnega reda bo v razpravi na seji skupščine naslednje:

- Poročilo o požarni varnosti in problematiki gasilstva v občini
- Problematika zaposlevanja vajemstvu, maloobmejni promet in dvoletništvo
- Obravnava tez za sestavo letnega družbenega plana občine
- Sklepanje o odloku o zavidalnem načrtu in uporabi zemljišč v ožjih gradbenih okoliših mesta Murska Sobota in naselja Beltinci
- Volitve in imenovanja
- Upravne zadeve
- Poroštvene izjave
- Predlogi in sklepi

K JUTRIŠNJI SEJI OBČINSKE SKUPŠČINE V LJUTOMERU:

Starčki in otroci gospodarska edinica kmečke družine?

Občinska skupščina v Ljutomeru bo jutri obravnavala poleg poročila o delu upravnih organov skupščine ter mladinskega prestopništva tudi poročilo občinskega odbora SZDL o tistih vprašanjih in predlogih, ki so jih občani smatrali kot važne na nedavnih volilnih konferencah. Če bi pogledali v naše zapisnike leto ali celo nekaj več nazaj, vedno bolj odločno postavljajo tista vprašanja, ki zadevajo gospodarska in iz tega izhajajoča socialna vprašanja kmečkega prebivalstva. TO SO AKTUALNOSTI, KI JIH NI VEČ MOGOČE UREDITI Z DOBRO PRIPRAVLJENIM GOVOROM: IZHOD JE SAMO V UKREPIH.

ANALIZA, OB KATERI SE MOREMO ZAMISLITI

V letih od 1957/62 se je iz ljutomerske občine izselilo

VREME

VREMENSKA NAPOVED za čas od 21. do 31. januarja
Pretežno snežne padavine se pričakujejo okrog 22., 26. in 31. januarja.

V ostalem suho oziroma jasno in mraz.

Dr. V. M.

4.639 prebivalcev. To so bili predvsem za delo sposobni ljudje: doma so ostajali otroci in starčki, ki v glavnem tvorijo danes »ekonomsko osnovo« kmečkega gospodarstva. Odhajala pa ni samo nekvalificirana delovna sila, ki je bila vajena prej poljskega dela. Otroci bolje situiranih kmetov so odhajali v šole in se po končanem študiju zaposlili. Ističasno temu procesu pa smo bili priča še enemu: iz Medžimurja in od drugod je prihajalo v ljutomersko občino

pastirji in hlapčiči rešili to, nad čemer je že marsikdo obupal. To je vplivalo na starostni sestav prebivalstva v občini ki ima za 3,5 odst. več otrok in mladine od 15 let starosti kot je republiško povprečje. Pred leti je bilo takih otrok 160. Koliko danes? Verjetno veliko več.

Tako pridobljena »delovna sila« je navadno izven vsakega dosega socialnovrstvene zaščite. Malokdo plačuje zanje prispevke za socialno zavarovanje in druge dajatve, to so samorastniki, ki so v mnogih primerih prikrajšani za družinsko vzgojo in ki pogostokrat temu primerno slabo izhajajo tudi v šoli. ALI JE KDO ODGOVOREN ZA TEH 160 OTROK? Če so v družinah, katerih člani so stari ljudje, tudi ni mogoče zahtevati in pričakovati intenzivno skrb in vzgojo teh otrok. Toda, ali lahko sploh še govorimo o »družini«? Stara patriarhalna kmečka družina razpada. Nešteto takih primerov bi lahko

našteli: trije odrasli otroci so se zaposlili v industriji, doma pa sta ostala oče in mati, oba stara že čez 55 let. Tu in tam, za praznike, je hiša nekoliko bolj oživila. Takrat se vrnejo za nekaj dni otroci, in ko odhajajo, navadno ne gredo praznih rok: kmetija je molzna krava, ki naj odsteje vsako leto občinsko dohodnino vrh tega pa naj vsaj delno preživlja tudi otroke, ki si poskušajo zagotoviti življenjsko eksistenco nekje v Mariboru ali Ljubljani.

Poleg tistih 160 več ali manj socialno in vzgojno ogroženih otrok, je na območju občine še blizu 150 preživitarjev katerih normalno življenje je zaradi odhajanja mladih ljudi v industrijo vedno bolj ogroženo. Cloveško vzeto, bi morali otroci skrbeti za svoje starše, čeprav so se odpovedali kmetovanju. Toda to so v večini primerov nekvalificirani delavci, ki plačujejo ob sorazmerno nizkih osebnih prejemkih visoke stanarine za slaba stanovanja.

Le kako naj ob tem še v zadovoljivi meri gmotno podpirajo starše, ki so iz leta v leto manj sposobni za pridobitno delo. Anketa, izvedena lani, je pokazala, da je v še (Nadaljevanje na 2. strani)

Kdo bo reševal komunalna vprašanja?

Letna konferenca krajevne organizacije SZDL v Lendavi je bila pred dnevi. Kot veliko mestnih organizacij, ki ne znajo najti vsebine svojega dela, je tudi lendavska v letnem poročilu morala priznati slabo aktivnost. Seveda so za vse to subjektivni in objektivni vzroki, tako pravijo v Lendavi. Že sam odbor je bil ponesrečeno izbran, nekaj članov se v vsem medkonferenčnem času niti enkrat ni udeležilo seje ali sestanka odbora. S tem seveda ni rečeno, da so bili neaktivni; to je le stara napaka, ki jo — kljub temu, da jo dob-

ro poznamo — ponavljamo iz leta v leto. Tistega, ki se pokaže vsaj malo aktivnega, obremenimo z vrsto funkcij in mu tako onemogočimo aktivno delovanje.

Po mučnem molku — je razprava le stekla. Člani KO SZDL so med drugim postavili vprašanje hudournikov v mestu. Predsednik občinske skupščine je odgovoril, da je vprašanje hudournikov neresljivo vse do takrat, dokler ne bo realiziran regulacijski načrt (Ledava, Črnc ...). Se so postavljali vprašanja o pred-

leti začetni gradnji kopališča, govorili o potrebi po čakalnicah na avtobusni postaji itd. Skratka, sama komunalna vprašanja, za katere v Lendavi mislijo, da jih mora vso rešiti občina, kakor da v Lendavi ni krajevne skupnosti, ki v vaseh, velikokrat brez občinske pomoči, rešuje komunalne probleme.

V nadaljevanju konference so govorili o pripravah na volitve in v evidentiranju ter izvolili novo vodstvo organizacije.

Anže

„VESELA PRLEKIJA“ v Radencih

PRLESKI STUDENTSKI KLUB bo priredil 6. februarja 1965 v Kavarni Zdravilišča Slatina Radenci zabavno-plesno prireditev »Vesela Prlekija«

Igrala bosta ansambel Six blues I in ansambel Luke Baranje. Pela bo Barbara Jarc. — Vljudno vabljeni že sedaj!

Vse kaže, da so predsednik kongovske vlade Combeju šteti dnevi in da ga bo zamenjala druga osebnost. Govore o nekdanjem ministrskem predsedniku Aduli, ki se sedaj zavzema za široko koalicijsko vlado, v katero bi vključil tudi prvake uporniškega gibanja. S tako rešitvijo se vsaj na zunaj strinjajo tudi v Bruslju in Washingtonu.

ADULA NAMESTO COMBEJA?

Toda ali bo to dejanska rešitev za Kongo sedaj že pomislilo, da Belgijcem in Američanom ni uspel poizkus s Combejem, da nedavna invazija belgijskih padalcev na Staneleyville s pomočjo ameriških transportnih letal ni zmedla uporniške vlade in njenih čet in da večina kongovskega prebivalstva noče tujega posredovanja v kongovske zadeve. Široko koalicijsko vlado je propagiral tudi Combe, je prišel »reševati« kongovski položaj z belgijskim in ameriškim blagoslovom, vendar se uporniško vodstvo ni hotelo odzvati njegovim vabilom. Ali se bo odločilo za sodelovanje sedaj, pa je spet odvisno od ljudi, ki jih bo Adula vključil v vlado, in od vladnega programa.

Posebna komisija Organizacije afriške enotnosti s kenijskim premierom Kenijato na čelu ponuja znova dobre uslugе posredovalca. Adula pa govori o oboževanih silah te organizacije, ki bi nadzirale poznejše kongovske volitve in pomagala urediti novo administracijo. Skoraj več kot verjetno je, da bo zahodni kapital ohranil tudi naprej svoj položaj z vsemi privilegiji. Vendar pomeni že sam umik osvojenega Combeja in njegovih belih najemnikov korak naprej v kongovski tragediji.

ZASEDANJE VARŠAVSKEGA PAKTA

V času, ko v južnovietnamski prestolnici Sajgonu še vedno trajajo demonstracije proti vladi in osvobodilne enote Vietkonga vse odločnejše napadajo vladne enote že tik pred glavnim mestom se zahodni voditelji pripravljajo na medsebojne obiske na najvišji ravni da bi v novem letu skušali rešiti tisto, česar lani niso mogli. V svoj bogati program izmenjave mnenj bodo mogli vključiti tudi sklepe zasedanja varšavskega pakta, ki se je pričelo v torek in ki bo, kot vse kaže, obravnavalo nevarnost pred atomsko oborožitvijo Zahodne Nemčije, odnosno Vzhod-Zahod, finančno krizo v OZN in odnose do Kitajske — torej vprašanja, ki prav tako zanimajo tudi zahodni svet.

Zasedanje varšavske obrambne organizacije je zelo pomembno, zato ni zgolj naključje, da so v Varšavo prispele prvi sekretarji centralnih komitejev, vladni predsedniki ter obrambni in zunanji ministri držav članic. Očitno je, da bo zasedanje daleč preseglo samo vojaška vprašanja. Smeli bi celo trditi, da bodo udeleženci dali prednost političnim vprašanjem in vprašanjem mednarodnega delavskega gibanja.

Znana so prizadevanja Zahoda, da bi postavil na noge ameriški načrt o večstranskih jedrskih silah Atlantskega pakta, s čimer bi dobila Zahodna Nemčija možnost, da se počasi sama oboroži z jedrskim orožjem. Tak razvoj nujno vzemirja ves miroljuben svet, posebno tiste, ki so bili med drugo svetovno vojno žrtve nacistične soldatske. Kot nalašč so se pred tedni razširili glasovi, da s nujno vrhovni inšpektor zahodnonemških oboževanih sil general Tretter na meji proti vzhodu nekakšna polja z atomskimi minami, ki jih imajo Američani že na zalogi — na zahodnonemškem ozemlju. Uradno pravijo, da gre samo za načrte, ki jih še ni nihče sprejel, toda že sam namig, da bi se utegnila zahodnonemška meja spremeniti v nevarno atomsko območje, je razburkala svetovno, pa tudi nemško javnost. Še vedno drži, pravilo, da je tam, kjer je mnogo dima, tudi ogenj.

Države varšavske vojaške zveze bodo seveda proučile vse ukrepe, da onemogočijo načrte nemških revanšistov in njihovih prijateljev.

CHURCHILL BOLAN

Nekdanji britanski ministrski predsednik sir Winston Churchill eden največjih britanskih državnikov in politikov novejšega časa, je komaj v svojem enainvedesetem letu prebolel napad cerebralne tromboze kot posledice prehlada in motenj v krvnem obtoku. Nekaj dni je trajala njegova bitka z boleznijo, dokler slednjič ni zmagal. In ta boj za življenje je spremeljal ves svet s posebno pozornostjo in s čustvi tihega sozolja z veliko osebnostjo.

Winstone Churchill (levo)

Winstone Churchill se je rodil 30. novembra 1874 in je že z 26-letom postal član Spodnjega doma. Med prvo svetovno vojno je služil kot lord admiralitete v mornarici in je sodeloval v operaciji v Dardanelah. Leta 1915 je postal poveljnik polka na francoskem bojišču. Leta 1917 je vstopil v vlado in dolga leta zavzemal resor finančnega ministra.

Ko je Velika Britanija napovedala Nemčiji vojno, je postal prvi lord admiralitete, v času nemške ofenzive na Francijo leta 1940 pa predsednik koalicijske vlade, katere naloga je bila pripraviti deželo za odločen odpor proti nacistom. Po vojni je oktobra leta 1951 spet vodil konservativno vlado, aprila leta 1955 pa se je umaknil s položaja predsednika vlade in šefa konzervativne stranke.

Churchill se je ukvarjal tudi s slikanjem in s pisanjem spominov. Posebno znano je njegovo delo Druga svetovna vojna. In prav v obdobju, ki ga tu opisuje, moramo Jugoslovani dati priznanje njegovim državnim sposobnostim. Kot konservativec je seveda zastopal mnenje, naj bi Jugoslavija po vojni ostala kraljevina. Toda ko je po posebni britanski misiji, ki se je z letalom spustila na osvobodeno ozemlje, izvedel za dejansko stanje v Jugoslaviji, predvsem pa za resnico, da četniki niso borci za svobodo, temveč nacistični sodelavci, je realistično ocenil položaj in je dal tovarišu Titu priznanje v britanski skupščini v Spodnjem domu leta 1944. Znano je tudi, da se je s tovarišem Titom sestal v Neaplju 12. in 13. avgusta leta 1955 in z njim proučeval tedanji vojaški in politični položaj.

V svoji mladosti je bil Churchill nagnjen pustolovščinam, ki pa so mu prinesle bogate osebnostne izkušnje. Znano je, da je obiskoval vojno akademijo Sandhurst. Ko je prišlo na Kubi do upora, je krenil tja — kot poročevalec. Znašel se je tudi v Afganistanu. Ko je krenila po Nilu navzgor znana Kitchnerjeva odprava, da bi zagnala tod britansko prisotnost, se je pridružil. Poročal je tudi o burski vojni v Južni Afriki, kjer so ga Buri celo ujeli in jim je komaj ušel.

Starčki in otroci gospodarska edinica kmečke družine?

(Nadaljevanje s 1. strani)

stih vaseh 180 družin, ki imajo ostarale in za delo nesposobne ljudi. Če bi jemali nekoliko strožje kriterije o delovni sposobnosti ali nesposobnosti, bi jih bilo veliko več kot 180. Po presoji predstavnikov krajevnih skupnosti bi za 100 kmetij lahko dobili kupca v zadrugi ali kombinatu, toda kaj z ostalimi osemdesetimi, ki so v hribovitih predelih? Razmislimo o tem, ali delovne

organizacije družbenega sektorja kmetijstva vendarle niso dolžne odkupovati tudi take zemlje, ki ni primerna za kaj drugega kot za sadovnjak?

KJE SE JE ZATAKNILO?

Kljub velikim prizadevanjem s strani občine in tudi kmetijskih delovnih organizacij, se danes ne moremo zadovoljiti z našimi ukrepi. To potrjujejo tudi glasovi občanov na zborih volilcev. Oglejmo si nekatere razloge, ki nas motijo. V ljutomerski občini je 3.400 davčnih zavezancev, ki so imeli v lanskem letu čez 200 milijonov davčnih obveznosti. Po današnji delitvi dohodka je kmečka dohodnina ena glavnih virov za pridobivanje sredstev v občinskem proračunu. In, če gledamo vso problematiko z očmi občinskega proračuna, pozabljam, da bi pretehtali kaj je cilj: ALI PRORACUNSKI SISTEM, ALI PRIZADEVNO REŠEVANJE EKZISTENCE ONIH LJUDI, KI SO V SVOJEM ŽIVLJENJU USTVARJALI IN DAJALI SREDSTVA TUDI DRUŽBI, OD KATERE Z VSO PRAVICO SMEJO ZAHTEVA-

TI, DA JIM OMOGOČI CLOVEKA DOSTOJNO ŽIVLJENJE NA STARA LETA.

Taka proračunska očala so nas privedla tudi do tega, da nobena naših občin še ni sprejela odloka o kmečkih preživninah. Bojimo se, da bomo morali že čez tri ali štiri ali nekaj več let dajati preživnino iz sredstev proračuna, kar pa je ob današnji proračunski situaciji popolnoma nemogoče, saj primanjkuje sredstev za šolstvo in druge potrebe. S tem ustvarjamo videz, da je občinski proračun sestavljen popolnoma mimo najbolj perečih življenjskih potreb občanov. Nam bo uspelo na tak način storiti korak naprej?

Ne prvič so se na zadnjih konferencah Socialistične zveze pojavile ponovno tudi zahteve po manjši mehanizaciji za kmetovalce. Doslej vsi ti predlogi niso rodili nobenega uspeha. Ljudje predlagajo, naj bi se jim omogočilo kupovati vprežne kosilnice, ročne motorne kosilnice in podobne stroje.

Če vso navedeno problematiko vzporejamo, se zdi, da v naših prizadevanjih ni lo-

gike: smo za socializacijo vasi, nismo pa sposobni zadovoljivo reševati ob socializaciji nastajajočih socialnih problemov vasi, naša družbena kmetijska posestva še ne morejo dati dovolj proizvodov, zasebnemu kmetovalcu, ki pa bi kljub zreducirani delovni sili še imel možnost proizvajati tržne viške, pa ne omogočimo, da bi bil sposoben storiti tako, da bi nudili manjše poljedelske stroje, ki bi v njegovi režiji bili mnogo cenejši: po eni strani torej razvoj prehitavamo, po drugi strani pa smo daleč za aktualno družbeno problematiko.

Danes je že vsak kmetovalec prepričan o tem, da je podružbljanje zemlje naš razvoj. Da pa vedno in vedno na vseh zborih volilcev postavljajo vprašanje kakšno preštevilo ima naš kmet, se ne čudimo. Če si predoči svoja stara leta in če vidi kako se godi že onim, ki so se z delom izčrpali, potem si ne more kaj, da ne bi zastavljal takih vprašanj, saj so zanj življenjsko važna, ga vzemirjajo in mu zamegljujejo bodočnost.

Juš Makovec

S konference SZDL v Dobrovniku

V nedeljo je bila v Dobrovniku sektorska konferenca. Poleg odbornikov društev in družbeno političnih organizacij tega okoliša, je konferenci prisostvovala tudi tovarišica Pal Margit, poslanka kulturno prosvetnega zbora SRS.

Po uvodnih besedah o javnem evidentiranju, so številni udeleženci zastavljali vprašanja poslanki. Med drugim jih je zanimalo, kako republiška skupščina rešuje pereča vprašanja v šolstvu. Sami pa so menili, da poslanci premalo prihajajo med svoje volivce.

Kako je

z mladinskimi aktivni na vaseh

Občinski komitej ZM v Lendavi izvaja široko akcijo na svojem terenu, in hoče ugotoviti dejansko stanje v aktivih. Člani komiteja dnevno obiskujejo posamezne aktivne, kjer poleg priprav na volitve in evidentiranje razpravljajo o delu posameznega aktivca, njegovih problemih in vsebini dela. Ugotavljajo, da je v večini primerov edina oblika dela sestanek, ki pa je odvisen od vodstva aktivca in peščice aktivnih članov. Menijo, da sedanja vsebina dela ne zadovoljuje potreb in želj mladine. V nekaterih aktivih so že govorili o pestrejši vsebini in novih oblikah dela, vendar je vse ostalo le pri dogovorih. Med najbolj pereče probleme postavljajo mladi materialne in problem prostorov, s katerimi tudi opravičujejo vso neaktivnost. Pri tem jim delno tudi pritrjujejo, če so dvorane vaških domov polne umetnega gnojila in če si pri sestanku morajo svetiti s petrolejko. Mnenje, da taki prostori za sestanke niso potrebni samo mladini in da zato ne zadeva vprašanje samo mladih, je pravilno. Dvomljivo je vprašanje, če ni v Kobilju še kak prostor za skladišče umetnega gnojila posebno ob dejstvu, da so v vasi tri stanovanjska poslopja popolnoma prazna in da v Dolgovaških gorah ne bi mogli s skupnimi močmi napeljati elektriko v vaški dom. To so le primeri, ki zgornjo pričajo o pomanjkanju sodelovanja družbenih organizacij na vaseh. Jasno je, da mladina teh vprašanj sama ne bo mogla rešiti, na njeno sodelovanje pa se je moč zanesti, saj je to že večkrat tudi dokazala.

PO LETNIH KONFERENCAH SZDL V LJUTOMERSKI OBCINI:

Dobra udeležba in večja zavzetnost za aktualna vprašanja družbenega razvoja

Pred kratkim izvedene letne konference krajevnih organizacij SZDL v ljutomerski občini so po mnenju predsednika občinskega odbora SZDL tov. Avgusta Bedekoviča bile mnogo bolj živahne kot prejšnje. Tudi udeležba je bila zadovoljiva, konference pa so bile povsod razen v Veržeju izvedene že ob prvem sklicu.

Na STARI CESTI so občani razpravljali o ostarelih kmetih katerih posestev družbene kmetijske organizacije niso voljne odkupiti. Podobne razprave so bile tudi v Radoslavcih, Bučkovcih in Berkovcih. V Berkovcih so občani kritizirali zakaj je bila v njihovem kraju ukinjena trgovina. V tem kraju so pred leti izvedli tudi komasacijo zemljišč zasebnikov. Pri tem so imeli precej stroškov, sedaj to zemljo arondirali. Zato so zahtevali naj se v kmetijski zadrugi odločijo kje bodo in kje ne bodo arondirali. Člani SZDL so tudi navajali, da so kooperacijske pogodbe pomanjkljive: kmet dobi kredit za umetna gnojila, mora pa pri tem plačati 9. odst. obresti, kar je stimulativno po njihovem mnenju samo za zadrugo. Nadalje: zakaj je v kooperacijski pogodbi klavzula, da bo kmetovalec obiskal med letom kmetijski tehnik pa se zadruga tega ne drži v vsakem primeru. Zakaj plačujejo živino po isti ceni kooperantom kot ostalim in zakaj odbijajo pri odkupljeni živini 6 odst. kalo, česar drugje ne delajo. V RADOSLAVCIH so se občani zanimali za perspektivni načrt kmetijske zadruge ter postavili vprašanje zakaj se konference ni udeležil tudi občinski odbornik. Na konferenci v LJUTOMERU so obravnavali predvsem bodoči razvoj servisnih delavnic ter problematiko obrata družbene prehrane. Bile so izrečene kritične pripombe na to, da se vodilni ljudje iz podjetij ne udeležujejo razprav na konferencah in zborih volilcev. Podobne pripombe so veljale tudi komunistom, ki živijo v mestu. V BUČKOVCIH so podrobno obravnavali vso krajevno problematiko, največ pa so govorili o šoli in o odnosu staršev do šole. Ugotavljali so, da dosega otroci na bučkovski šoli najslabše uspehe v občini. O trgovini so razpravljali tudi v Vučji vasi. Zatrjevali so, da imajo mnogi dru-

gi kraji manj pogojev za trgovsko poslovalnico, vendar so take poslovalnice rentabilne. Vaščani Vučje vasi in Bučkovec morajo v trgovino in k peku v 7 km oddaljene Križevce V VERZEJU so z živahni razpravi kritizirali ukrep ZTP Maribor zaradi ukinjitve tovorne železniške postaje v Veržeju, ki je letno beležila do 250 vagnoski tovarni promet in za potrebe katere so pred leti zgradili tudi novo mostno tehtnico. V Veržeju so se občani zanimali kaj je z gradnjo nove šole v njihovem kraju. Zagotavljali so, da bi pri gradnji pomagali z materialom in delom. Kot primeren so ocenili tudi ukrep o plačevanju prispevkov zbornici s strani tamkajšnjega kina, ki je danes edina možnost za razvedrilo na vasi. Plačevanje omenjenega prispevka bo onemogočilo delovanje kina na vasi. V LOGAROVCIH so obravnavali neaktivnost mladine, v ZELEZNIH DVERIH pridobivanje kvalifikacij delavcem, zaposlenim pri VKZ, na CVENU so govorili o delu družbenih organizacij, v KRIŽEVCIH pa so poleg ocene delovanja zadruge izrazili tudi potrebo po gradnji prostorov za otroški vrtec.

PROTESTI PROTI ODLOČITVI NEMŠKE VLADE IN SKUPŠČINE

Nacistični zločini ne smejo zastarati

Po določitvi zahodnonemške vlade in skupščine bo 8. maja, tj. ob dvajsetletnici sklenitve premirja z nacistično Nemčijo, pričel veljati sklep o zastaranju nacističnih zločinov. Na splošno sodijo, da bi amnestija zajela kakih 30.000 ljudi, ki so danes »neznani« in ki jih zahodnonemška sodišča prav zaradi tega »niso mogla« postaviti na zatožni klopi.

Nič čudnega ni, če so odločno protestirale proti taki odločitvi bonnskih oblasti prav tiste države, ki so bile največje žrtve nacistične agresije in nasilja. Organizacije vojaških veteranov pa so naravnost zasuile zahodnonemška veleposlanstva s protestnimi brzojavkami. Nekdanji namestnik glavnega ameriškega tožilca na nürnberškem procesu proti vojnim zločincem Robert Campner je v svoji deželi celo organiziral iz protesta posebno predavanje v mnogih krajih in odločno nastopil proti zastaranju. Četudi ni mogoče zanikati, da so določeni uradni krogi zares za dejansko preganjanje nekdanjih zločincev, pa govore mnoge okoliščine o tem, da so le malo storili. Pravzaprav je mednarodno javnost spodbudila odločitev Nemške demokratske republike, ki je zbrala in objavila strahotne podatke o vojnih zločincih ter jih ponudila med drugim tudi nemškemu pravosodnemu ministrstvu. Ta država je tudi prva javno sporočila, da na njenem ozemlju »ne bo nikoli zastarel noben nacistični zločin.« Nato je sledil — celo v sami Nemčiji — živahnejši val

procesov proti nekdanjim voditeljem koncentracijskih taborišč, zdravnikom, ki so opravljali najrazličnejše poizkuse na zapornikih, in esesovcem, ki so za šalo pobijali ljudi. Značilno je, da so se mnogi smeli braniti na svojih sodnih, saj so doslej mirno živeli kot »pošteni« nemški državljani med ljudmi, ne da bi se jih kdo dotaknil! Nehote se sprašujemo, ali ne pomeni ta mrzlica v procesih, še le po petnajstih letih in še več od konca vojne, samo nekakšen pritisk na svetovno javnost, da se pripravi na zastaranje, posebno če gre za procese v Zahodni Nemčiji in Avstriji? V Bonnu pravijo, da Zahodna Nemčija kot pravno neodvisna država mora upoštevati svojo ustavo, v kateri je rečeno, da vsi zločini zastarajo po preteku dvajsetih let. V resnici pa gre v takem opravičevanju samo za dlakocep-

stvo, posebno še, ker se nemške oblasti niso dosledno ravnale po načelih polne denifikacije in kaznovanja tistih, ki so krivi za strahotne zločine. Zastaranje naj bi onemogočilo vsem tistim, ki so se doslej spretno skrivali pred upravičeno kaznijo, da se spet pojavijo kot »čisti« državljani in da — v mnogih primerih — s svojo navzočnostjo in delovanjem celo blatijo nekdanje preživele žrtve. Znano je, da si je nemško sodstvo še pred prihodom Hitlerja na oblast priborilo žalosten sloves kot preganjalec naprednih ljudi in gibanj in kot zaščitnik desničarskih, militarističnih in nacističnih teroristov, razbijalcev in celo odkritih zločincev. Nato je sledilo obdobje, v katerem so nacistični krvniki in njihovi sodelavci pobili toliko milijonov mož, žena in otrok po skoraj vsaj Evropi. Taki zločini ne morejo zastarati.

Boljša družinska vzgoja in skrb za mladoletnika

V torek dopoldne je bila v prostorih sejne dvorane občinske skupščine v Murški Soboti razširjena seja sveta za varstvo pri skupščini na kateri so se pogovarjali o mladinskem kriminalu v občini v preteklem letu.

Iz podatkov je razvidno, da je ravno v zadnjem letu mladinsko prestopništvo v občinskem merilu v porastu, predvsem pri šoloobvezni mladini. Do 14 let starosti so pri mladoletnikih porasla kazniva dejanja za 125% od leta 1963. Tudi pri starejših mladoletnikih je porast kaznivih dejanj viden vendar je nekoliko manjši napram mladoletnikom, ki so stari do 14 let. Te številke povedo, da je 0,45 odstotkov šoloobveznih otrok storila taka kazniva dejanja, da so jih obravnavali organi LM. Po podatkih občinskega sodnika za prekrške je bilo upravno kaznovanih v preteklem letu 269 mladih starih med 16. in 18. letom. Podatki pričajo, da se je število prestopnikov med dekleti tudi povečalo za 2,26% v primerjavi z letom prej.

Vzroke pri dosedanjih prestopništvih smo vedno iskali pri družini, je bilo omenjeno v poročilu, vendar so ugotovitve, da 80% vseh mladoletnih storilcev kaznivih dejanj izhaja iz dobro situiranih družin in da je le 20 odstotkov takih, kjer so otroci — delikventni iz nepopolnih družin. Največ kaznivih dejanj je bilo zoper premoženje v lanskem letu in sicer 62 odstotkov, medtem, ko so telesne poškodbe bile le v 6 primerih.

Navzoči so v razpravi opozorili, da je v pretežni meri vzrok za to, da mladina izhaja na stranpot, pomanjkljiva družinska vzgoja. Nekateri otroci danes nosijo preveč denarja v žepih, se opijajo in delajo nered v javnem življen-

ju. Verjetno je ena od pomanjkljivosti tudi ta, ker v občinskem merilu ni v taki meri organizirano varstvo otrok kot potrebe narekujejo, zato bo potrebno v prihodnje dati temu vprašanju več prioritete.

Ena od pomanjkljivosti pri ukrepanju proti prestopništvu so tudi premili zakonski predpisi, ki v večjih primerih onemogočajo merodajne organe pri njihovem delu. Da imajo otroci pomanjkljivo družinsko vzgojo in premalo spoštovanja do staršev, so ugotavljali prosvetni delavci, ki se večkrat nahajajo v težavnem položaju, če se med otroci pojavijo delikventi, ker z dosedanjimi metodami niso bili preveč uspešni.

Gostinski delavci ne upoštevajo že starih predpisov, da se mladoletnikom ne sme točiti alkoholnih pijač in to je tudi eden od vzrokov, da mladina popiva in se v poznih večernih urah zadržuje v lokalih. Mladoletniki obiskujejo večerne kinopredstave, se v poznih večernih urah sprehajajo po ulicah, kar seveda ni v skladu s predpisi. V tej smeri so tudi šole storile malo, saj je bilo zaslediti malo primerov, da bi bil ta ali oni kaznovan.

Pri oblikovanju lika mladince odigravajo vlogo tudi tisk, radio in televizija.

Organiziranje celodnevne varstva v šolah bo možno takrat, ko bodo za to potrebna sredstva zagotovljena. Iz občinskega proračuna v bližnji prihodnosti še ne bo mogoče kriti vseh potreb za celodnevno varstvo otrok v šoli, zato

bi morale gospodarske organizacije z večjim posluhom analizirati, kako imajo njihovi člani kolektiva organizirano varstvo otrok.

V TRGOVSKEM PODJETJU GORICANKA

Uspešno poslovali v preteklem letu

Trgovsko podjetje Goricanka je v minulem letu poslovalo z 18 poslovalnicami ter je ob koncu leta zabeležilo okrog 350 milijonov din prometa, kar je za 88 milijonov več kot leta 1963. Poleg povečanega prometa je podjetje pridobilo tudi 40 kvadratnih metrov prodajnih prostorov.

Planske kalkulacije poslovanja za letošnje leto predvidevajo, da bo podjetje na koncu leta doseglo 400 milijonov prometa. Z ozirom na povečani promet in sedanjo situacijo prodajalnic, namerava podjetje zgraditi 120 kvadratnih metrov novih prodajalnih prostorov. V Domanjševcih in Dolencih bodo obnovili 80 kvadratnih metrov prostora, ker sedanji prostori ne ustrezajo potrebam nove trgovine. Težnja podjetja je in tudi potreba to narekujejo, da bo potrebno predvsem zgraditi trgovski lokal v Petrovcih in bufet na Hodošu. Gradnjo teh dveh zgradb nameravajo dokončati v letošnjem letu, v kolikor bo teklo vse po sreči. Podjetje ima v načrtu tudi gradnjo samopostrežne trgovine v Šalovcih.

Kupna moč v trgovinah po-

Praktične ženske obleke za vse, tudi za najmočnejše postavbe, po izjemno nizkih cenah:
— Art. Avgusta, v po dveh barvah — 3.500 din; art. Emilia, v po dveh barvah — 3.500 din; art. Alma, v po dveh barvah — 3.800 din.

Takoj po novoletnih praznikih se je sestel odbor za družbeni plan in finance republiškega zbora. Skupno s istomiškim odborom Izvršnega sveta so poslanci razpravljali o predosnutku družbenega plana za 1965. Prve dni v tem mesecu so bili v obravnavi odborov tudi predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarjenju s premoženjem bivših agrarnih skupnosti, razprava o spremembah finančnega načrta sklada SRS za šolstvo. V torek je republiški zbor obravnaval problematiko energetske v Sloveniji ter o že omenjenem zakonskem predlogu o upravljanju in gospodarjenju s premoženjem bivših agrarnih skupnosti. Pristojni odbor republiškega zbora je obravnaval tudi problematiko kriminalitete, odbor za zdravstvo istega zbora pa o izvajanju delovnega načrta za prvo polletje. Poleg omenjenih se je sestalo te dni še nekaj drugih odborov skupščinskih zborov.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA OBCINSKEGA ODBORA SZDL LJUTOMER

Evidentiranje še ni končano

V torek popoldne sta se sestala v Ljutomeru izvršni odbor občinskega odbora SZDL

in občinska volilna komisija. Obravnavala sta dosedanje kadrovske in politične priprave na skupščinske volitve. Ugotovili so, da je bilo doslej evidentiranih za volitve v občinsko skupščino 169 predlogov ter 30 za republiško in zvezno skupščino. Od tega je 16 odst. žena. Sklenjeno je bilo naj volilna komisija vsključuje sedanje predloge s potrebami strukture občinske skupščine, prav tako pa naj se evidentiranje nadaljuje. Izvršni odbor je sklenil, da bo sklical širše posvetovanje na katerem bodo obravnavali predloge občanov. Za tem naj bi bile razširjene seje krajevnih odborov SZDL na katerih bi se dogovorili tudi o pripravah na zboro volilcev.

raste, ko se vrnejo s sezonskega dela občani obmejnih vasi, ki prinašajo tujo valuto, zato je podjetje v ta namen organiziralo menjalnico v Martinjcu in Šalovcih. V nekaterih primerih poslovalnice s svo-

Veselite med odmorom pri osnovni šoli v Salovcih

POLEMIKA

Še enkrat »PRIMERNO SODELOVANJE«

TOV. UREDNIK!

V »Pomurskem vestniku« z dne 31. 12. 1964 je na str. 9 izšel članek nepodpisanega sodelavca vašega lista »PRIMERNO SODELOVANJE«.

Kot sekretar sekcije za kulturo in prosveto pri KO SZDL Beltinci in vodja kluba, se čutim dolžno in obenem tudi prizadeto, zato vam na ta članek odgovarjam.

Da citiram najprej tale stavek — Beltinci so lahko ponosni na svoj klub. Toda samo na klub, ne pa na vsebino njegovega dela, ker tega sploh ni.

Mislím, da ta dva stavka nista umestna, ker potvarjata resnico o klubskem življenju.

»Klub občanov« smo v Beltincih odprli 24. junija 1963. Vodi ga sekcija za kulturo in prosveto pri KO SZDL. V sezoni 1963-64 smo imeli v klubu naslednje klubske večere, predavanja, šahovske in TV večere ter precej posvetovanj za katera pa ne vem točnih datumov.

12. novembra 1963 — KLUBSKI VEČER Z MISKOM KRANJCEM (80 poslušalcev)
24. novembra 1963 — PREDAVANJE O ZUNANJI POLITIKI JUGOSLAVIJE (25 obiskovalcev)
29. novembra 1963 — PROSLAVA Z BOGATIM PROGRAMOM v kinodvorani — 200 obiskovalcev
20. december 1963 — Za dan JLA je v klubu vodil razgovor in pripovedoval o svojih doživetjih med NOB tov. KORACIN JOZE — 60 obiskovalcev.

V mesecu januarju so obiskovalci večinoma gledali TV program — OLIMPIJSKE IGRE. 3. februarja 1964 —

TBC in nalezljive bolezni, predaval je dr. Jože Zadravec — 40 obiskovalcev. 7. februar 1964 — VEČER DR. FRANCETA PRESERNA (diafilim s komentarjem vmes deklamacije) — 40 poslušalcev. 7. marca 1964 — Proslava v počastitev »DNEVA ŽENA« pozneje pogostitev žena. 30. aprila 1964 — Proslava in kresovanje v počastitev del. praznika — 1. MAJA.

To so bili organizirani klubski večeri v klubu (razen za 29. november v kinodvorani in za 1. maj na prostem v parku).

Mislím, da smo za začetek napravili vsaj zadovoljive korake, ker vsak, ki se s klubskim delom ukvarja ve, da je to nova oblika dela in da se ljudje počasi privajajo nanjo. Zanima me, kaj so v sezoni 1963-64 naredili v soboškem klubu? Mi lahko posredujete podatke, tov. nepodpisani dopisnik?

V sezoni 1964-65 pa še res nismo začeli z delom. Zakaj? Že od otvoritve kluba naprej je vedno najbolj pereč finančni problem. Res je, da bi lahko klubske večere pripravili sami, toda tudi mi bi včasih radi gledali in poslušali priznane in kvalitetne umetnike, pa naj bo s področja slikarstva, glasbe itd... kot si to privoščijo Murška Sobotica. (Mislím, da ste za proslavo dr. Franceta Prešerna imeli v gosteh mariborske operne pevece. Če sem se zmotila, mi oprostite, toda mislim, da se nisem). Tudi naš program je bil tak. Želeli bi videti v naši sredi našega olimpijca Mi-

ra Cerarja, književnika Ferda Godina, tudi mi bi radi poslušali operne arije (če ne v klubu, pa v kinodvorani), radi bi poslušali kvalitetna in zanimiva predavanja, to da vse to se vrne nazaj na isto stično točko — finančni problem. Tudi sami bi delali z večjim veseljem, če bi videli, da dosegamo uspehe in če bi nas finančno, včasih pa še bolj moralno podprl. Prej imenovani članek pa je ravno nasproten.

Hvaležni smo KS Beltinci, da nam je preskrbela kurjavo. Čistilko smo plačali preko krajevnih organizacij SZDL in je pred tremi meseci odpovedala, ker je v resnici nismo mogli redno plačevati. Plačali smo ji tako, kakor je krajevna organizacija imela sredstva. Čistila smo kupovali od vstopnine klubu. Vendar smo pobirali samo takrat, ko je televizija prenašala pomembne in zanimive športne dogodke in se je v klubu zbralo precej obiskovalcev. Vstopnino smo uvedli tudi ob priliki mladinskih plesov. Seveda so bila ta sredstva precej pičila, vendar smo delali, kolikor se je dalo in kolikor nas pri delu niso ovirali objektivni in subjektivni razlogi. Trditev, da mladina NE sodeluje pri proslavah, ni resnična. Do sedaj smo mladino vedno vabili k sodelovanju in je pri večernih proslavah vedno sodelovala.

Da pa je mladina v Beltincih kljub vsemu premalo delavna, bo pa najbrž vzrok tudi v tem, ker je veliko mladince dijakov in študentov in tako jim ob sedanjih učnih načrtih obstaja premalo časa

za delo v vaškem aktivu ZMS. Toda vseeno prihajajo v klub, igrajo šah, gledajo TV program, diskutirajo o svojih problemih in sedaj, ko smo že 3 mesece brez čistilke, čistijo, kurijo in pospravljajo klub. Tovariši nepodpisani dopisnik, ali smatrate delo res za »PRIMERNO SODELOVANJE«? Jaz ga, samo brez narekovanja.

Res je, da smo za praznik republike morali opraviti s proslavo na hitro. Zakaj? Nekaj nekeje ni v redu! Ni v redu in sicer to, da Beltinci po petih letih, odkar se je v dvorano v združnem domu vselilo pletiljstvo »Beltinka« še vedno nima poštene in KULTURNE dvorane. Takrat, ko je nastalo vprašanje odstopenja dvorane pletiljstvu ali ne, so vsi obljubljali, da bomo v 2 (z besedo DVEH) letih imeli v Beltincih novo dvorano. Letos bo minilo 5 let, dvorane pa še nimamo. Res je, da si je že skoraj vsaka vras zgradila kulturni dom, Beltinci so že imeli dom, pa naj gradijo sedaj zopet drugega? So pripravljene pomagati, saj na vsakem sestanku izrazijo željo po novi dvorani, samo da bi pa čisto sami začeli popolnoma od začetka, toliko volje pa sami nimajo. Kdo je poklican za to, da Beltincanom pripomore k gradnji novega kulturnega doma? Ali mi lahko neznan dopisnik odgovorite na to vprašanje?

Sekretar sekcije za kult.
in prosveto pri KO SZDL
in vodja kluba
MARIJA CIMPERMAN

V času inventur so se tudi v Murški Soboti pojavila simpatična obvestila o znižanih cenah raznega blaga. Žal pa so take napisne table po enem ali dveh dneh izginile izpred prodajalnic, kar zgovorno dokazuje, da so potrošniki v Pomurju vzeli tak popust hudo resno. (foto B. Borovič)

6. februarja 1965 bo klub študentov
Prekmurja priredil v Lendavi

akademski ples z brucovanjem

Vabljeni

Lojze Valenčič

RAZGOVOR Z DIREKTORJEM KOMUNALNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V MURSKI SOBOTI LOJZETOM VALENČIČEM O FINANSIRANJU ZDRAVSTVENE SLUŽBE

ČLOVEK NI STROJ

Glede na nedavno razpravo o financiranju zdravstvene službe, ki jo je organizirala in vodila skupina poslancev republiške skupščine, smo zastavili v zvezi s financiranjem nekaj vprašanj Lojzetu Valenčiču, direktorju komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Murski Soboti.

VPRAŠANJE: Kaj sodite o težnji po popolnem ekonomiziranju zdravstvene službe?

ODGOVOR: Pri ustvarjanju pogojev za razširjeno reprodukcijo v zdravstvu, smatram, da investicije ne bi smele biti vkalkulirane v ceno zdravstvenih storitev. Za investicije bi bilo bolje, če bi bil predpisan poseben odstotek prispevka. Prav tako bi moralo biti pri tem razčiščeno, kaj bo prispevala za investicije občina, koliko zavod za socialno zavarovanje in koliko delovne organizacije. Obstaja tudi bojazen, da bi zdravstveni zavodi planirali svoje potrebe na osnovi idealnih pogojev, vprašanje pa je, če bi bilo to širša družbena skupnost lahko prenesla.

VPRAŠANJE: Obstojajo predlogi o uvedbi plačevanja zdravstvenih storitev zdravstvenim zavodom namesto doseđanjega pavšala. Kako gledate na to vprašanje?

ODGOVOR: Vsekakor ima plačevanje storitev določene prednosti, pa tudi pomanjklivosti. Iz izkušnje vemo, da se nam plačevanje po storitvah ni najbolje obneslo. Bili so primeri in težnje opraviti čimveč bolniških pregledov in podobno, nismo pa pri tem dosegli tudi kvalitete opravljenega dela. Pri obračunavanju po storitvah bi bilo potrebno pripraviti nomenklaturo storitev, kar verjetno ni lahko opravilo, saj vemo, da je v strokovnih krogih veliko

različnih mnenj na pr. o tem, kaj je in kaj ni zdravniški pregled.

VPRAŠANJE: Pri predlogih o uvedbi plačevanja zdravstvenih storitev so bili pomisleki glede kmečkega zavarovanja.

ODGOVOR: Res je, da je kmečko zavarovanje poseben problem. Toda to nas ne bi smelo motiti. Zakaj ne bi pokazali koliko to kmečko zdravstveno zavarovanje pravzaprav stane. Ali ga zavarovalec ekonomsko lahko prenese ali ne, nas ne bi smelo ovirati pri uvajanju plačila po storitvah.

VPRAŠANJE: Kaže, da v pogledu zdravstvene službe ni najbolj enotne politike.

ODGOVOR: Zdravstveno problematiko moramo ocenjevati kot enotno vprašanje za celotno področje našega zavoda. Pri tem nas ne smejo motiti različne organizacijske oblike. Zdi pa se mi, da je med posameznimi zdravstvenimi zavodi preveč težnja po samostojnosti, pri čemer lahko trpi izvajanje obširnih nalog zdravstvene službe. Z mnogimi drobnimi primeri bi lahko to ilustriral. Dejstvo namreč je, da človek ni stroj in to kaže tudi na težino problematike, ki jo naj ureja zdravstvena služba. Sodim, da bi moralo biti tudi več sodelovanja med zdravstvenimi domovi in bolnišnico. Slaba organizacija lahko močno vpli-

va na povečevanje stroškov zdravstva. Kako nujno je povezovali tudi v zdravstvu celotno problematiko pove naslednji primer. V soboški bolnišnici bi rabili toliko in toliko prostora za nove postelje. Istočasno pa bi v občinskem merilu potrebovali tudi tisoč ali več novih delovnih mest, da bi zaposlili vso razpoložljivo delovno silo. Oboje je vsekakor aktualno, toda niti enega, niti drugega vprašanja ni mogoče obravnavati ločeno. Zato ne bi bilo prav, če bi pri financiranju zdravstvene službe dejali: dajte nam denar, planirali bomo pa mi.

VPRAŠANJE: Slišati je različna mnenja o razširjenosti zdravstvene službe in o ambulančnih kapacitetah.

ODGOVOR: V Rakičanu na pr. je urejena šolska poliklinika pri pediatričnem oddelku, toda nekateri trdijo, da ni pravilno locirana. Pri Gradu je že nekaj let nova zobozdravstvena oprema - ki se je še ni nihče dotaknil. Podobno je z zobno ambulanto v Turnišču. Sicer pa je težko reči, da so naše zdravstvene ustanove dovolj opremljene, kajti v sodobni medicini se poslužujejo v svetu zelo dognanih instrumentov. Vsekakor je v našem zdravstvu še premalo strokovnega kadra. Veliko štipendiram, toda veliko ljudi tudi odide po končanem študiju iz Pomurja.

Ko so ondan pred hotelom »Central« urejali napisno tablo ko znižanih cenah v »Pomurski kleti« si hudomušneži niso mogli kaj, da ne bi s pikrimi pripombami proslavili tega redkega dogodka. Najbolje se je vsekakor odrezal duhovitež, ki je oznanil, da tudi znižane cene ne morejo biti kdo ve kako nizke, ker jih še vedno podpirajo z letvo. (foto B. Borovič)

V MOŠČANCIH: »145 MINUT ZABAVE IN SMEHA«

Po kratkem premolku se je dramska skupina mladinskega aktiva v Moščancih spet predstavila občinstvu. Predzadnje nedeljo so dali na oder program, ki je obsegal 145 minut zabave in smeha. Občinstvo so zabavali s šaljivim programom zabavnih popevk, humorom ter nastopom domačega tria. Na oder so dali tudi nekaj točk iz lastnega repertoarja. Predstavo so ponovili tudi v Pečarovcih, prihodnje nedeljo pa v Mačkovcih.

TUDI ŠALAMENČANI NA ODRU

Ker se mladi najrajši poslužujejo izmed številnih oblik idejno-vzgojne dejavnosti na kulturnem področju, so se tudi mladi Šalamenčani odločili, da bodo dali na oder primeren kulturni program. V nedeljo so nastopili na Zabavnem popoldnevu v več skecih in humorističnimi enodejankami. Občinstvo je s programom bilo zadovoljno.

V MAČKOVCIH PA: »VRNITEV«

Tudi mladina v Mačkovcih si utira pot vspešno s kulturno dejavnostjo. Pred kratkim so doma uprizorili igro Vrnitev. Za vedrejši zaključek pa dve spevoigrji, ki sta gledalce prav posebno razveselili. Kljub temu, da so na oder nastopili skoraj sami mladi igralci, je prireditev sorazmerno dobro uspela.

TEČAJ ZA VAŠKO MLADINO

V Pince vasi poteka zdravstveno vzgojni tečaj, katerega obiskuje 24 mladink in mladincev. Namen tečaja je seznaniti mladino z nego bolnika, prvo pomočjo, nego dojenčka, z nalezljivimi boleznimi, s pravilno prehrano in jih vzgajati za zakon ter družbo. Podobne tečaje namerava občinski odbor RK Lendava organizirati še v Kobilju, Dolgi vasi, Dobrovniku in Odrancih. Člani RK v Crenšovcih si želijo zdravstveno gospodinjstvi tečaj, vendar jim občinski odbor RK trenutno ne more ustreči zaradi pomanjkanja predavateljev.

GORNJA RADGONA

Štiri šole za starše

Delavska univerza v radgonski občini prireja tudi v letošnji zimski sezoni vrsto šol, predavanj in tečajev za odrasle. Na področju občine so te dni zelele delati kar štiri šole za starše in sicer v Apačah in Vidmu ob Ščavnici šoli II. stopnje, v Radencih III. in v Stogovcih I. stopnje.

Na vsaki šoli bodo predavanja iz vzgojnega, zdravstvenega in pravnega področja, predavali pa bodo domači strokovnjaki. Mimo štirih rednih šol, bodo imeli občasna predavanja iz tega programa še v Spodnji Ščavnici, Negovi in nekaterih drugih šolah. Številen obisk na lanskih predava-

njih v teh šolah, je zgovorno pričal, da so te oblike izobraževanja uspešne in potrebne, zato je letos delavska univerza to mrežo šol razširila. Šole bodo trajale do konca marca, obiskovalo pa jih bo nad 150 staršev.

Razen šol za starše delujeta v občini še dve politični šoli, in to v Radencih in Apačah z 61 slušatelji ter osnovni šoli za odrasle na Kapeli (7. in 8. razred) in v Gornji Radgoni (5. in 6. razred). V Gornji Radgoni bodo s prvim tečajem končali konec februarja, na kar bodo takoj pričeli drugi tečaj za 7. in 8. razred, za katerega je že sedaj dovolj prijavljenecv. IKA

Dopolnilno izobraževanje mladine

Potrebe po dopolnilnem izobraževanju mladih, ki so ostali doma na kmetijah, so iz dneva v dan večje. Nekdaj preživela oblika izobraževanja na vasi — kmetijske šole so odigrale svojo vlogo, vendar so bili njihovi programi pomanjkljivi, ker je bilo v njih premalo družbeno-ekonomske vzgoje.

Po potrebah izobraževanja so na mladinskih konferencah opozorili mladi sami, ki čutijo, da je njihovo znanje pomanjkljivo. Z večjim upoštevanjem zasebnega kmetijskega proizvajalca ta potreba po izobraževanju mladih postaja še večja. V ta namen je občinska skupščina v Murski Soboti predvidela potrebna sredstva za dopolnilno izobraževanje mladih na vasi. Nedavno je pričela na Can-

kovi z delom šola za dopolnilno izobraževanje. Poleg družbeno ekonomske vzgoje in zdravstvenih predavanj vsebuje program tudi strokovna predavanja o sadjarstvu, živinoreji in poljedelstvu. Šola organizira občinski komite Zveze mladine Slovenije v M. Soboti, za predavateljce pa bo skrbela delavska univerza v Murski Soboti. Po predvidenih podatkih bo šola obisko-

valo okrog trideset mladink in mladincev.

V tem tednu pa se bo podobna šola pričela pri Gradu s poudarkom na teme iz ciklusa predavanj šola za življenje V šolo se je prijavilo okrog 40 mladih.

Podobno šolo je mislil občinski komite Zveze mladine v Murski Soboti organizirati tudi na Tišini, vendar je bil odziv mladine premajhen.

RODITELJSKI SESTANEK V BELTINCIH

Upraviteljstvo osemletke v Beltincih je pred kratkim sklicalo roditeljski sestanek, katerega se je udeležilo nad 450 staršev. Razpravljali so o problematiki šole in poslušali dokaj skrbno pripravljeno predavanje »O vzgoji otrok«.

Med ostalim je upravitelj šole seznanil starše o tem, da šoli primanjkuje 10 učiteljev, kar ima za posledico, da je na nekaterih oddelkih manj ur pouka, kot predvideva učni program. Pouk je v šestih poslopih, ki so veči ali manj dotrajana, v vseh oddelkih pa je nad 1000 učencev. V šolski mlečni kuhinji se hrani 862 otrok. Večina otrok plačuje 300 din mesečno, kar pa ni polna cena hrane, saj šola plačuje kurjavo, kuharico in ostalo. Brezplačno se hrani 40 otrok, znižan prispevek pa plačuje 176 učencev.

Starši iz okoliških vasi so predlagali, naj bi uredili tako, da bi otroci iz okoliških vasi imeli pouk dopoldan. Ho.

Obisk filmskih predstav

V Radenskem vestniku, glasilo delovnega kolektiva zdravilišča Radenska Slatina, piše, da so vrteli v preteklem letu v radenskem kinu 95 filmov, ki si jih je ogledalo 21.436

gostov in domačinov. Povprečno si je ogledalo en film 225 gledalcev. Filmi predvajani v soboto in nedeljo so imeli neprimerno večji obisk, kot filmi v četrtek. Največji uspeh je dosegel film Prodajalka vijolic, katerega si je ogledalo 644 gledalcev in gledalk, najmanjši pa film Cloveška uroda s 47 gledalci.

Ob boljši lokaciji in opremljenosti kinodvorane, bi bil obisk verjetno boljši. Mnogi, zlasti gostje ne gredo radi v kino zaradi slabe poti, neurejene razsvetljave in do pred kratkim časom tudi nekurjene dvorane. Obljubljene asfaltirane ceste do kina, si kinobiskovalci že dolgo želijo, vendar je za enkrat to vprašanje samo pri obljubah. Ika.

NEKOLIKO NENAČIN, TODA JANEZ ŽAGAR SAM TAKO TRDI O SEBI:

Teater - loterija - pes

ser, in kar je glavno: dela z voljo, kar pri mnogih mlajših igralcih pogrešamo. Potem onile mladi tovariš... prmejdun, ime sem pozabil, pri Elektronu menda dela in se bo predstavil v ponovni uprizoritvi Celjskih grofov v vlogi Pravdača... pravim, dober igralec!

Vi ste igrali pri Celjskih grofih navadno Friderika!

— Da, toda tokrat bom nastopil v vlogi sodnika.

Kako to, da ste se ponovno odločili za Celjske grofe?

— Tokrat bomo uprizorili Celjane v dr. B. Kreftovi dramatičnici. In to ob priliki 40-letnice umetniškega udejstvovanja Bratka Krefta. Premiera bo enkrat februarja.

Ste se kdaj poskusili kot režiser?

— Sem, menda trikrat, toda to ni za mene, sem preveč nervozen.

Kakšna je vaša sodba o ljutomerskem odru?

— Velik je, dvorana akustična, to trdijo tudi Mariborčani in drugi.

Za konec razgovora na temo »teater« še kakšno anekdoto?

— Ja, ne spomnim se naslova igre, bilo pa je pred voj-

no. K vlogi, ki jo je predstavljal Rado Pušenjak so sodili tudi veliki brki. Pri sceni, ko so igralci na odru jedli, je pustil mastiks in Rado se ni mogel znajti drugače kot da je pojedel tudi brke.

Drugi važen člen biografije je loterija.

— Da že devet let sem zastopnik Državne loterije. Igram pa tudi športno stavo. Zadnjič sem pogodil pravilno rešitev pri TV kvizu »Deset zadetkov«.

Je igra na srečo odvisna res samo od sreče?

— Pri športni stavi ne, pri loteriji pa že!

Tretji nepogrešljivi člen je pes Ferro.

— Šestletni nemški ovčar, moj nerazdružljivi prijatelj. Včasih mi je prinesel na občino malico. Sam si je odprl vrata, pa so mi ga onile z vojnega odseka v prithlju prestrašili. Nekdo sem pomotoma odnesel ključke od stanovanja. Žena je spustila psa skozi okno: z listkom v gobcu je prišel Ferro k meni. Dal sem ključke in kmalu je bilo stanovanje odklenjeno. —jm

Janez Žagar kot Tersoglav v »Miklovi Zali«

Tako je Janez Žagar iz Ljutomer s tremi besedami označil karakterno vsebino svojega življenjepisa. — Od leta 1936 nisem nastopil samo v petih igrah ljutomerskega odra — je začel svojo gledališko bilanco. — V štiridesetih, petdesetih igrah sem nastopil: Celjski grofje, Lepa Vidna, Vdova Rošlinka, Hasan Aginica, Mlinar in njegova hči, Via mala, Globoko so korenine, Deseti brat, Miklova Zala, Pot do zločina, Metež, Ekvinokcij, Kralj na Betajnovi, Slepe miši, Cvrček za pečjo, Ujež, Namišljeni bolnik, Jakob Ruda, Veliki sin domovine, Užitkarji in še in še... kdo bi se spomnil vseh iger; bilo jih je

verjetno čez 40.

In najbolj priljubljena vloga?

— Deseti brat v istoimenski igri in Tersoglav v Miklovi Zali!

Najtežja vloga?

— Jakob Ruda s strašansko dolgimi monologi! Ob treh zjutraj sem vstajal in se učil. Janezu Žagarju je teater res del življenja. Pred letom 1936 je nastopal v Shakespearevem Beneškem trgovcu, toda vloge oderuha Shylocka še ni pozabil.

Na katerega od mlajših ljutomerskih igralcev bi posebej opozorili?

— Vsekakor na Staneta Krajlja: dober igralec, dober režis-

Pred nedavnim so se na sedežu organizacije Zveze borcev NOB v Murski Soboti prvič sestali še živeči Maistrovi borci, ki so zvečine tudi člani te organizacije. Na majhni svečanosti so jim podelili tudi po 10.000 dinarjev priznavalnine kot prispevek okrajnega združenja borcev v Mariboru. Velja omeniti, da živi na področju Pomurja danes še 27 bivših Maistrovih borcev, ki se kljub visoki starosti še vedno aktivno udeležujejo v javnem življenju.

Več problemov in vprašanj

Na nedavni konferenci Socialistične zveze v Veržeju se bilo precej živahno: prisotni so obravnavali vrsto problemov, ki zadevajo kraj in okolico. Lani oktobra je ŽTP Maribor ukinilo nakladalni in razkladalno železniško postajo v Veržeju. Ljudje so ugotovljali, da je znašal tovarni promet te postaje v lanskem letu okrog 250 vagonov. Pred leti so za potrebe tovarnega prometa zgradili na železniški postaji tudi mostno tehtnico.

Po ukinitvi tovarne postaje v Veržeju so tako Verženci kot tudi okoličani prisiljeni, da se poslužujejo tovarne postaje Križevci—Boreci, ki pa je precej oddaljena.

Na konferenci so postavljali tudi vprašanja glede gradnje nove šole v Veržeju. Kraj ima namreč v vsej občini naj-

starejšo šolsko zgradbo, ki v nobenem oziru ne odgovarja potrebam sodobnega pouka. Občani so na konferenci obljubili, da bi pri novogradnji pomagali. Člani Socialistične zveze so na konferenci kritizirali, zakaj morajo tudi manjša kinopodjetja po vaseh odvajati 20 odst. celotnega dohodka zvezni gospodarski zbornici. Kino v Veržeju je pravzaprav edina možnost za razvedrilo tamkajšnjih občanov. Omenjene datjave bodo resno ogrozile obstoj kina.

Občani so v Veržeju izrazili željo, da bi bil čimprej zgrajen tudi novi most čez Muro. O udeležbi na zborih volivcev ali konferencah pa so bili mnenja, da je obisk zagotovljen lahko le tako, če dobijo na zboru ali konferenci odgovore na zastavljena vprašanja.

Dp. P.

PRED OBČNIM ZBOROM LJUTOMERSKEGA ČEBELARSKEGA DRUŠTVA:

Čebelarstvo v sedemletni načrt!

V nedeljo se bodo zbrali ljutomerski čebelarji na letnem občnem zboru, na katerem bodo podelili čebelarska odlikovanja štirim dolgoletnim in prizadevnim čebelarjem—Janku Belecju iz Ljutomerja, Lovru Puconji iz Pristave, Matiji Kukulju iz Cvena ter Albinu Grmu iz Mote.

Čebelarsko društvo v Ljutomeru ima okrog 60 članov. Pred leti, ko je bil še regres za čebelarski material, je imelo društvo blizu 100 članov. Danes pa je zanimanje za čebelarstvo uplahnilo tudi zategadelj, ker kažejo premalo pozornosti tej gospodarski panogi tudi na družbenih kmetijskih gospodarstvih. Ljutomerski čebelarji so mnenja, da bi moralo biti obravnavano tudi v predlogu sedemletnega plana razvoja kmetijstva v občini.

V lanskem letu je društvo organiziralo več predavanj in posvetovanj, prav tako pa so skrbeli tudi za odkup medu pri članih ter za nabavo sladkorja po grosističnih cenah. Dne 26. in 27. jan. bo organiziralo društvo tudi tečaj za čebelarske izvedence. Težnja je, da bi imela vsaka vas po enega čebelarja, ki bi bil seznanjen z odkrivanjem čebeljih boleznih. Na tečaju se bo-

Radenski bazen tudi pozimi ne ostane neizkoriščen. Kadar ga pokrije snežna odeja, se v njem kaj radi znajdejo šolarji in vrtičarji, ki se veselo kepajo in grebejo po mehkem snegu... Foto: Kovič

Evidentirani predlogi

v občini Murska Sobota

IVAN ROS — Krajevne organizacije SZDL, podružnice Satahovci, »Park« Murska Sobota, KO SZDL Krog, kolektiv PTT, Uprava KIK, kolektiv Centrala Murska Sobota.

SKOBERNE FRANC — KO SZDL Murska Sobota, KO SZDL Krog, KZ Grad, TMP Murska Sobota, Merkur Murska Sobota.

VRATUSA ANTON — Kolektiv zavarovalnice Murska Sobota, KIK delovna enota Pomurka, Osnovna šola Petrovci, Agromerkur, Potrošnik, Merkur, Vodna skupnost Murska Sobota, Zbor volivcev Krašči, KB Murska Sobota, KZ Grad, Zvezda Murska Sobota, Central, TMP PTT, Pedagoški zavod Murska Sobota, Zbor družbene političnih organizacij.

VUJEC PETER — Merkur M. Sobota, Potrošnik Murska Sobota, krajevna organizacija SZDL Satahovci.

Delovne organizacije so evidentirale za potrebe skupščin še sledeče kandidate:

ČAHUK Zoltan, GOMBOC Karel, FICKO Franc, SKLEDAR ing. Franc, HORVAT Rudi, CIPOT Ludvik, SUSTERSIČ Milan, MEDL ing. Ferdo, KOLOSA ing. Ernest, AEZENŠEK ing. Ingor, SKRABAN Evgen, SABJAN Stefan, TALANYI dr. Lea, STARC dr. Franc, MURMAJER Robert mr ph., TOPLAK Stefan, VARGA Jože, MATUS Vendel, PERDIGAL Martin, KRANJCEVIC Eda, ZENKOVIČ Stefan, GREGORIČ ing. Alojz, BRACIČ Vlado, BEZJAK Jože, HORVAT ing. Mirko, GEČ Albin, SABOTIN Julij, DEVARIČ Jože, CAF Marjeta, SOKOLOV ing. Vlado, PINTARIČ Jožef, TOTH Stefan, BRUMEN Smiljana, HORVAT Jože, SKARABOT Franjo, KIKEC Anton, HORVAT Ivan, TRPLAN Jože, CIMAN Janez, SEPEŠI Elemir, mr. ph., BOROVSÁK dr. Miloš, ZIBRIK dr. Franc, VARGA dr. Stefan, BELOGLAVEC Majda, SOLAR Ludvik, JANKO Ernest, FILIPIČ N., VILD Marija, ROJKO Janez, SIKER Marica, BABIČ Mir-

ko, ZVER Sida, VILD Jože, PODLESEK Jože, ZEKŠ Jože, JUTERNIK Dragica, PFEIFER Vlado, DEŠKOVIC ing. Ludvik, HAKL Viljem, GOMBOSI Ida, IVANIČ Ivan, SKRABAN Cecilija, JANCIC Vlado, NEMEC Ivan, BENKOVIČ dr. Ivo, PERKIC dr. Vlado, BAČIČ Geza, LUGARIČ Drago, KLANJŠČEK Ciril, STIČL Hermann, KORPIČ Koloman, ZIZEK Martin, TRPLAN Avgust, BELOGLAVEC Vilibald, PEILSCHMIDT Marija, NEMEC Stefan, LANJŠČAK Franc, POLANIČ Slavko, SIFTAR ing. Jože, MAJERIC Stane, MERKLIN Stefan, ZIZEK ing. Vilj, SIFTAR Zoltan, FICKO Sarika, DUH Janez, ZALIK Boris, MATJASEVIČ Ivo, SUKAR Sarika, GOMBOSI LUDVIK SLAVIC Anton, CAGRAN Marjeta, SKLEDAR ing. Marija, MEOLIC Jožica, SELA Alojz, VOGRNICIČ Karel, OVSENJAK Janez, ZADRAVEC ing. Franc, NOVAK Angela, DANC Janez, SEBEK Jože, HORVAT Avgust, KLANJŠČEK Amalija.

Nadalje so delovne organizacije evidentirale za potrebe svetov občinskih skupščin in organov upravljanja v delovnih organizacijah 173 predlogov, od tega 34 žena.

v občini Lendava

Delovne skupnosti, družbene in politične organizacije v lendavski občini so doslej predlagale: ZA POSLANCE ZVEZNE SKUPSCINE — splošni zbor: Vratuša dr. Tone, Ivan Ros; gospodarski zbor: Arzenšek ing. Igor, Perhavec ing. Edvard; kulturno prvoletni zbor: Tancer Mladen; zdravstveno socialni zbor: Talany dr. Lea.

ZA POSLANCE REPUBLISKE SKUPSCINE SO PREDLAGALI (Nadaljevanje na 8. strani)

Bralci-bralcem v presojo

»Želijo se me odkrižati«

Tovariši urednik,

že večkrat smo lahko brali, kako poskušajo v nekaterih organizacijah vodilni ljudje včasih zapreti usta tistim članom kolektiva, ki niso gluhi in slepi za različne nepravilnosti ter svoje mnenje tudi odkrito povedo. To kar se je zgodilo meni, pa je svojevrsten primer. Dne 25. septembra me je direktor kmetijske zadruge Prosenjakovci, kjer sem zaposlen že več kot osem let, poklical in nagovarjal, naj dam odpoved delovnega razmerja, ker da sem nepravilno sestavljal mesečne krmne obroke, napačno sklepal kooperacijske pogodbe in ker sem predlagal, da naj se kmetijska zadruga Prosenjakovci priključi kombinatu »Pomurka« Murska Sobota. Predlog direktorja, da mi bo, v kolikor bom dal odpoved preskrbel boljše delovno mesto z višjimi osebnimi prejemki, sem odklonil. Namreč že 22. septembra 1964 je komisija za sprejem in odpoved delovnega razmerja na predlog direktorja sprejela sklep, da se mi izda odločba za odpoved delovnega razmerja. Odločbo sem prejel šele 9. januarja 1965. Zaradi tega sem prišel do zaključka, da se me vodstvo zadruge želi odkrižati, kakor so se že odkrižali s takšnimi postopki več kot 10 tovarišev, tistih, ki jim niso bili pri srcu.

Kot član kolektiva sem dostikrat opozarjal na različne napake in nezakonitosti, ki jih je delalo vodstvo zadruge. Tudi drugi člani kolektiva so opozarjali na napake, dobili pa so odgovor kot jaz: »To se vas ne tiče, za to že nekdo drugi skrbi!« Posledica tega je, da je samo na PE Ratkovci nastala 2 milijonska gospodarska škoda zaradi samovolje.

Kot izredni študent na višji agronomski šoli v Mariboru poznam vrsto delovnih organizacij, kjer članom kolektiva na različne načine pomagajo, da bi čim uspešneje lahko doštudirali. V tem času mi je vodstvo zadruge vse prej kot pomagalo in to z utemeljitvijo, da nisem šel študirat sporazumno z upravo. Nisem pričakoval nobenih posebnih olajšav. Ker bi si rad pridobil čim kvalitetnejše znanje, sem po vsej verjetnosti tudi zato trn v peti vodilnim ljudem v zadrugi. Morali pa bi biti zainteresirani, da se kvalifikacijski sestav kolektiva izboljša, saj med 50 zaposlenimi ni niti enega člana kolektiva z višjo ali visoko izobrazbo.

Zato menim, da ta čudni postopek ni nič drugega, kot maščevanje, ker sem v nekaterih zadevah nastopal proti očitnim nepravilnostim, ki so znane celotnemu kolektivu in članom zadrugnikom. Ali ni to oblika in način, ki se je že davno preživel? Ali se ne da tudi v tej zadrugi pogledati resnici v oči?

Počič Dezider, kmetijski tehnik Fokovci

Dopis tovariša Počiča smo poslali kmetijski zadrugi Prosenjakovci in prejeli naslednji odgovor, ki ga tudi objavljamo.

TOVARIS UREDNIK! V celoti se strinjamo z vašo odločitvijo oziroma odločitvijo uredništva »Pomurskega vestnika«, da ste se odločili za rubriko »Bralci bralcem v presojo.« Veseli nas in se strinjamo, ker je koristno organom upravljanja, če dobimo k našemu delu določene predloge od strani širših množic. Tudi zdrave in utemeljene kritike so potrebne in so

nujne v našem družbenem življenju.

Zal pa so tokrat organi upravljanja pri naši delovni organizaciji razočarani, ker piše članika za enkrat nima najmanjše moralne pravice o našem delovnem kolektivu kaj takega pisati in ker piše o stvarih, katere so absolutno nerensne in neutemeljene.

Smatramo, da imamo v naši socialistični družbi vsi enake pravice in enake dolžnosti in nihče ne more zahtevati le svoje pravice, na drugi strani pa zanemarjati svoje delovne dolžnosti oz. jih slabo opravljati.

Imenovani Počič Dezider je bil upravnik nekdanje KZ Selo-Pokovci. Po združitvi treh KZ na tem delu Goričkega, to je od leta 1961, je bil stalno v sporu z vodstvom novoustanovljene zadruge s sedežem v Prosenjakovcih. Od tistega časa je že tretji direktor v isti zadrugi in po njegovem mnenju so vsi trije bili ali so za nič. Postavlja se vprašanje, zakaj samo stalno graja direktorja, zakaj ne sklađiščnike ali druge kmetijske tehnike, saj so v zadrugi štiri. Res je, da je sam že neštokrat dejal, da bo že prišel čas, da bo on direktor in bo pokazal resnico.

Zakaj je prišlo do tega, da je imenovani dobil odpoved na delovno razmerje, ne bi pisali do podrobnosti. Dejstvo pa je, da so se dogajale takšne stvari, katere zaposleni v kmetijski organizaciji ne bi smeli počenjati, še manj pa kmetijski tehnik. Imenovani je namreč odkupoval zemljo, za katero je že zadruga imela dogovor. Znano je namreč, da ima vsak individualni proizvajalec pravico odkupovati zemljo s pristankom zadruge. Imenovani to ni upošteval. Prvič on kot nekmet nima pravice do nakupa zemlje, drugič pa brez vednosti zadruge ne bi smel kupiti zemljo, za

katero že ima zadruga dogovor. S tem je popolnoma onemogočil zadrugi pridobivanje zemlje ne samo na tem področju, temveč tudi drugod. Nadalje se je neštokrat zgodilo, da imenovani ni uresničeval predlogov in stališč organov upravljanja in vodstva zadruge z motivacijo, da so napačna stališča in da ne more ali nima časa.

S svojim ravnanjem in izrednim krizizterstvom je v veliki meri rušil ugled zadruge in rušil delovno disciplino v zadrugi.

Konkretno v zvezi z njegovim člankom vam lahko sporočimo naslednje: Imenovani piše, da njegova odpoved izvira iz maščevanja vodilnih ljudi v zadrugi. Smatramo, da na današnji stopnji razvoja delavskega samoupravljanja ni moč, da bi vodilni ljudje lahko kaj takega izposlovali brez vednosti organov upravljanja, še manj pa se to lahko zgodi pri nas. O odpovedi je namreč sklepala komisija za odpoved in sprejem delavcev in uslužbencev na predlog direktorja, ki je to z zakonom urejeno. Nato je bila izdana odločba. Imenovani se je na odločbo pritožil na upravni odbor. Upravni odbor je s tajnim glasovanjem pritožbo zavrnil.

Nadalje je imenovani pisal, da je že dosedaj odpuščenih iz zadruge 10 tovarišev in to tistih, kateri so bili najbolj napredni in so dajali stalno predloge za izboljšanje dela. Pri zadrugi pač ne vemo za to, če bi bil odpuščen do sedaj tak, ki bi hotel izboljšati delo in organizacijo v zadrugi in zato želimo odgovor. Tudi nas čudi omenjena 2.000.000 izguba na PE Ratkovci, za kar bi na vsak način želeli utemeljitev in pojasnilo, po kaki samovolji je nastala. V zvezi z izboljšanjem kvalifikacijske sestave kolektiva očitek, da se organi upravljanja za to ne brigajo, ni utemeljen, saj

čebelarstva tako s strani občinske skupščine kot s strani kmetijskih delovnih organizacij. Sodijo namreč, da je prav zaradi premajhnega splošnega zanimanja za čebelarstvo ta, za kmetijstvo pomembna panoga, v izredno kritičnem stanju.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

Zborovanje živinorejcev

Svet kooperantov-živinorejcev pri KZ Mursko polje Križevci pri Ljutomeru je pred dnevi sklical zborovanje vseh živinorejcev-kooperantov na tem področju. Zborovanja se je udeležilo 224 kmetovalcev. Ob tej priliki je predsednik Sveta navzoče seznanil s programom dela za leto 1965. Direktor veterinarsko-živinorejskega zavoda za Pomurje, dipl. ing. Franc Zadravec pa je navzoče seznanil o pomenu in vlogi živinoreje ter reje plemenske in pitane živine na Murskem polju ter primerjal stanje v jugoslovanskem in mednarodnem merilu.

Udeleženci so obravnavali priprave na živinorejsko razstavo, ki bo v okviru 35-letnice selekcije goveje živine na tem področju ter v počastitev letošnjega občinskega praznika. Udeleženci so izrazili željo, naj bi bilo podrobnejših razgovorov čim več. Na prihodnjem sestanku bodo razpravljali o prašičereji in perutninarstvu. Obravnavali pa bodo tudi specializacijo proizvodnje v živinoreji pri zasebnih proizvajalcih kooperantih na območju križevske zadruge.

NEDELJA, 24. JANUARJA

8.00 Mladinska radijska igra, K. Brenkova: Modra vrtinca za princeško; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.; 10.00 Se spomnite tovariši... Valter Molnar: Oba ali nobeden; 10.30 Borbene pesmi sovjetskih narodov; 11.40 Nedeljski reportaža; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.; 13.30 Za našo vas; 13.50 Na kmečki peči; 14.00—17.00 Danes popoldne; 17.30 Radijska igra: Leopold Suhadolčan: Clovec, ki je bil 20.00 Naš nedeljski sestanek; 21.30 Iz slovenske simfonične glasbe; 22.10 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 25. JANUARJA

8.05 Jutranji zabavni vzoki; 8.55 Za mlade radovedneže: Nekaj zanimivosti za vas; 9.10 Zaplesimo in zapojmo; 10.35 Naš podlistek; Spomini na L. Andrejeva; 11.00 Pozor nimaš prednosti!; 12.05 Kmetijski nasveti — Ing. Vojo Ivanović: Izkušnje pri zatiranju Jabolčnega zavilca; 14.05 Prizori iz Bizetove »Carmen«; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Igrajo veliki zabavni orkestri; 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Glasbena križanka; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Zvočni razgledi; 18.45 Pota sodobne medicine; 20.00 Nocoj ob 20.00; Simfonični koncert; 22.10 S popevkami po svetu.

TOREK, 26. JANUARJA

8.05 Ansambel Borisa Kovačiča in Trio Vitala Ahačiča; 8.25 Od melodije do melodije; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo: Mesto v noči; 10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Nimaš prednosti!; 12.05 Radijska kmečka univerza — Ing. Oto Muck: Skladnost znanosti in prakse o krmljenju živine; 14.05 Za šolarje: Čudežno zdravilo; 14.35 Pet minut za novo pesmico; 15.30 V terek nasvidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Predstavljamo vam jugoslovanske ansamble zabavne glasbe; 18.45 Na mednarodnih križpotjih; 20.00 Majhen recital klarinetista Igorja Karlina; 20.20 Radijska igra, Ruth Rehmann: Španski bežeg iz Malchiena; 21.20 Sretnadi večer; 22.15 Zabavni ansambli RTV Ljubljana.

SREDA, 27. JANUARJA

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb, Barabara in medved; 9.10 Ciganske narodne pesmi; 9.25 Nekaj poskočnih v ritmu polke in valčka; 10.15 Melodije za razvedrilo; 10.45 Clovec in zdravje; 11.00 Nimaš prednosti!; 12.05 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Furlan: Sodobna obdelava tal v vrtnarstvu; 14.05 Za šolarje; Lepotica s Pokljukje; 14.35 Kaj in kako po mladi pevci pri nas in po svetu; 15.30 Slovenske narodne; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Glasba z novega sveta; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Iz fonoteke Radia Koper; 18.45 Naš razgovor; 20.00 Johannes Brahms: Ljubzenski valček; 20.20 Dvajset minut z ansamblom Weekend; 20.40 Jules Massenot: Thais (opera); 22.10 Nočni akordi;

ČETRTEK, 28. JANUARJA

8.05 Jutranji zabavni vzoki; 8.55 Za šolarje — Zlomljeni krilo; 9.25 Miličinski — Cipci; Butalci; 9.45 Domače viže in napevi; 10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Nimaš prednosti; 12.05 Kmetijski nasveti — Ing. Igor Maver: Odmev posvetovanja o kooperaciji v poljedelstvu; 14.05 Slovenski pevci v priljubljenih operah; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Literarni sprehod, B. Belan: Osebe odpotujejo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Turistična oddaja; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.45 Jezikovni pogovori; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Izročilo XX. stoletja Franz Kafka; 22.10 S popevkami po kontinentih;

PETEK, 29. JANUARJA

8.35 Za vsakogar nekaj; 8.55 Pionirski tednik; 9.35 Pet minut za novo pesmico; 10.35 Novost na knjižni polici; 11.00 Nimaš prednosti!; 12.05 Kmetijski nasveti — Ing. Janez Mlinar: Nekatera nesporazmerja med proizvodnjo in potrebo njo lesa; 14.05 Za šolarje; Učiteljica Breda; 15.30 Madžarske narodne pesmi; 15.45 Novo v znanosti; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Petkov simfonični koncert; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Revija naših pevcev zabavne glasbe; 18.45 Kulturna kronika; 20.00 Zvočni mozaik; 20.30 Tedenski zunanji politični pregled; 20.40 Neznani Verdi — 3. oddaja; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 30. JANUARJA

8.05 Slovenske narodne 8.25 Zabavne melodije; 8.55 Za šolarje — Samorog in lev; 9.45 Četr ure s pevko Ireno Kohont; 10.15 Glasbeni sejem; 12.05 Kmetijski nasveti — Ing. Erik Eiselt: Kako krmiti breje svinje pozimi; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.45 S knjižnega trga; 20.00 V soboto zvečer; 21.00 Zaplešite z nami; 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Kdaj atletski klub v Soboti?

O potrebi po ustanovitvi atletskega kluba v Murski Soboti že nekaj let razpravljamo, o tem je bilo že veliko napisanega v časopisih in o tem še pišemo, ker se ne moremo sprijazniti z dejstvom, da se vsa stvar ne premakne z mesta. S tem v zvezi je bilo postavljenih že mnogo vprašanj in danih mnogo odgovorov, ki pa so bili le ugotovitve. Vprašamo, kakaj takšen odnos do tega lepega športa, ki ga nekateri imenujejo tudi »kraljica športov«, in kaj bi bilo treba storiti, da se tudi pomurskim atletom zjani obzorje.

Že nekaj let nazaj zasledujemo imena pomurskih atletov v najrazličnejših slovenskih klubih, ki so se zaman trudili, da bi našli svoje zavetje v Pomurju. Samo spominimo se imen Kovača, Stanovnika, Zuneca in drugih, ki danes sodijo v slovensko ali celo jugoslovansko atletsko elitno. Verjetno pa je v Pomurju še več takih talentov, ki pa nimajo pogojev, da bi napredovali. Spominimo se lanskoletnih nastopov pomurskih atletov na različnih tekmovanjih v okrajnem in republiškem merilu in njihovih odličnih rezultatov, ki so uvrščali nekatero celo med kandidate za slovensko mladinsko reprezentanco. To so vsekakor razveseljive ugotovitve, posebej še, ker so bili ti rezultati doseženi brez pričakovanj. Skratka v Pomurju je veliko nadarjenih atletov in atletinj, ki bi se ob primerni strokovni vadbi lahko razvili v solidne, če že ne moremo reči v vrhunske tekmovalce. Vse to dovolj jasno dokazuje, da je atletskega kluba v Pomurju več kot potreben. V ta namen je tudi Občinska zveza za telesno kulturo v Murski Soboti pretekli ponedeljek sklicala posvetovanje o ustanovitvi atletskega kluba v M. Soboti, katerega pa se žal precej povabljenih članov ni udeležilo. Formirali so 5 članski iniciativni odbor, ki naj bi najpозnejše do 15. februarja pripravil vse potrebno za ustanovitev atletskega kluba v Murski Soboti. Toda, ali bo teh pet ljudi sposobnih storiti to, kar že pričakujemo nekaj let, t. j. pripraviti vse, kar bi bilo potrebno za ustanovitev atletskega kluba, če ne bodo imeli podpore in pomoči v ljudeh, ki so se nekoč aktivno ukvarjali z atletiko? Prav gotovo, da ne! Zatorej nekoč aktivni tekmovalci ali funkcionarji v atletiki pomagajte do ustanovitve atletskega kluba v Murski Soboti in s tem uresničiti dolgoletno željo pomurskih atletov in atletinj.

Feri Maučec

Košarkarji Partizana iz Murske Sobotice, zmagovalci nedavnega turnirja v Radencih.

Košarka med pionirji

Pomursko pionirsko prvenstvo za leto 1965 bo izvedeno v obliki turnirjev. Za pionirke, kjer se predvideva udeležba ekip Mladosti, Poleta, Osnovne šole III. Pucence, Radence, Beltince in Lendave bosta najprej dva polfinalna turnirja, nato pa še finalno srečanje zmagovalcev obeh polfinalnih turnirjev. Za pionirke, kjer se predvideva nastop ekip Mladosti, Poleta, Osnovne šole III in Pucence bo predvidoma organiziran eden turnir. Pravico nastopa na prvenstvu Pomurja imajo vsi, ki še niso dopolnili 15 let starosti. Naslov pomurskega prvaka doslej branita ekipi Mladosti iz Murske Sobotice. Kakor prejšnja leta, bo

Zmagovalec DANILLO HARI

Šahovsko društvo Sobotica je v nedeljo priredilo šahovski brzoturnir, katerega se je udeležilo 14 tekmovalcev in ena tekmovalka. Najboljši med njimi je bil tokrat Danilo Hari, ki je premagal vse nasprotnike ter s 14 točkami zasedel prvo mesto. Sledijo: Kos in Bolčič B. po 12,5, Fujs in Čagrman po 9, Bolčič M. in Berden po 8, Hari L. 6,5, Pucko 5,5, Siftar in Sapač po 5 točk itd. To je bil že tretji brzoturnir šahovskega društva Sobotice in je uspel. Zlatasti je razveseljiva tokrat visoka uvrstitev Majde Bolčič, ki je zbrala 8 točk, čeprav je nastopila kot edina ženska.

PRVENSTVO POMURJA V NAMIZNEM TENISU

Znani pomurski prvaki

Posamezniki: Žižek in Kološeva, pari: Unger-Klemenčič in Kološa-Sapač

V domu Partizana v Lendavi je bilo v nedeljo izvedeno pomursko prvenstvo posameznikov in parov v namiznem tenisu za leto 1964-65. Prvenstva so se udeležili tekmovalci iz Murske Sobotice, Bistrice in Lendave, medtem ko smo pogrešali igralce iz Radgone, Radence, Turnišča, Crensovec, Bogojine, Ljutomerja, posebno pa je vredno grajati neudeležbo igralcev ESS in SSTV iz Murske Sobotice.

V konkurenci članov se je prijavilo 42 tekmovalcev, med katerimi je bilo največ mladincev in pionirjev. Posebno je za pohvaliti številno udeležbo Bistrice, ki je nastopila z močno žensko ekipo. Tekmovalci Bistrice tudi iz tekmovalstva v tekmovalce vidno napredujejo, za kar zasluži priznanje njihov vodja tov. Mlakar. Kot je bilo pričakovati je med člani zmagal pomurski mladinski prvak Žižek, član Gojenca iz M. Sobotice pred inž. Stefanom Klemenčičem iz Lendave. Za največje presenečenje na letošnjem prvenstvu je poskrbel domačin Franc Simončič, ki se je kot pionir uvrstil na tretje mesto, potem, ko je premagal Rečeka, Ungerja in Senica. Četrto mesto je zasedel Senec, član Mure iz Murske Sobotice, peto pa Unger, član Gojenca iz Murske Sobotice.

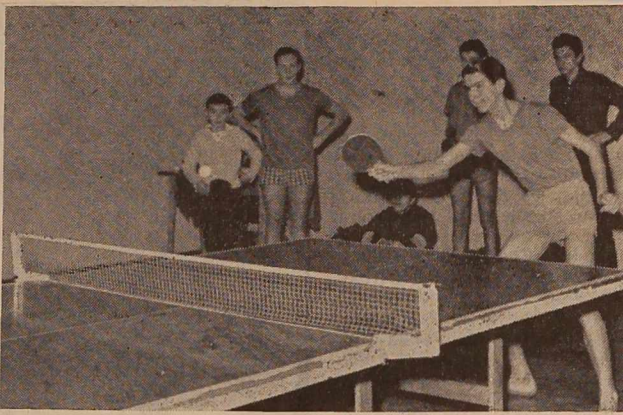
V konkurenci članice je nastopilo 12 tekmovalk, med katerimi je bila najboljša članica Gojenca iz Murske Sobotice Kološeva, ki je zasedla prvo mesto brez izgubljenega seta. Druga je bila Sekačeva, članica Gojenca, tretja Glavačeva iz Bistrice, četrta Donkova prav tako iz Bistrice itd.

Pri članski dvojici je presenetila rutinirana soboško-lendavska kombinacija Unger-Klemenčič, ki je kljub burnemu navijanju za mlajše v finalu premagala dvojico Žižek-Zoldoš, še prej pa

SD „Rudar“ Presika

Uspešno delo v lanskem letu

Strelska družina Rudar iz Presike pri Ljut. je pred kratkim opravila letni občni zbor. Družina, ki šteje 42 članov, predvsem rudarjev, je v lanskem letu izvedla vse naloge, ki jih je postavil občinski strelski odbor. Poedini strelci so se udeležili okraj-

Žižek, član Gojenca iz Murske Sobotice, pomurski prvak v namiznem tenisu.

lanskoletna zmagovalca Senec-Horvat, ki sta se tokrat uvrstila na tretje mesto. Na četrtem mestu pa se nahaja dvojica Reček-Gečrič iz Murske Sobotice. Zmagovalca sta prikazala dokaj dobro igranje, zlasti v srečanju z lanskoletnima pomurskima prvakoma. Pri ženskih dvojicah je zmagal par Kološa-Sakač (Gojenec, Mur. Sobotica), ki je v finalu odpravil par Vučko-Mavrič (Gradis, Bistrica).

Letošnje prvenstvo Pomurja je kljub slabi udeležbi pokazalo vi-

MASOVEN SESTANEK NK SOBOTE

Predlagali kandidate za predstavniška telesa

Nogometni klub Sobotica je preteklo nedeljo priredil v hotelu Zvezda v Murski Soboti masoven sestanek, katerega se je udeležilo okrog 100 ljubiteljev nogometa. Po referatu sekretarja Občinske zveze za telesno kulturo v Murski Soboti tov. Henrika Hakla o stanju in problemih nogometa pri nas, so prisotni razpravljali o nekaterih predvidenih spremembah tekmovalstva v slovenski nogomet-

ni ligi ter s tem v zvezi o finančnih težavah, ki bodo ob tem nastopile.

Nadalje so na sestanku predlagali kandidate za novi upravni odbor NK Sobotice, katerega občni zbor bo prihodnje nedeljo ob 9.30 uri v hotelu Zvezda v Murski Soboti ter izvolili 5 člansko kandidacijsko komisijo, ki bo do občnega zbora pregledala predlagane kandidate, ki jih je precej. Naposled so na masovnem sestanku NK Sobotice predlagali tudi kandidate za poslance in odbornike v zvezno, republiško in občinsko skupščino. Za kandidata v zvezno skupščino so predlagali Franca Škoberneta za kandidata v republiško skupščino Vilija Hakla, za kandidata v občinsko skupščino pa Milana Petauerja, Ljubomira Deškoviča ter Ludvika Gorčana.

Drago Ulaga:

Športni režim življenja

Republiški center za vzgojo in izpopolnjevanje kadrov je te dni izdal strokovno športno knjižico Draga Ulage z naslovom SPORTNI REŽIM ŽIVLJENJA. To je prva športna knjižica izmed petih, ki jih namerava izdati Republiški center za vzgojo in izpopolnjevanje kadrov. Knjižica bo prav gotovo veliko koristila športnikom, trenerjem in vaditeljem, da bi kar najbolj zdravo živeli, pravilno trenirali in uspešno tekmovali. Cena knjižice je 200 din, narj in jo lahko vkado naroči pri Republiškem centru za vzgojo in izpopolnjevanje kadrov.

Obisk pri društvih

TVD Partizan Ljutomer

v polni meri. Poleg splošne vadbe, ki je zastopana s pionirji, pionirkami, mladinci, mladinkami, člani in članicami in ki redno vršijo vadbo, delujejo v okviru društva še naslednje športne panoge: odbojka, rokomet, atletika, namizni tenis, plavanje in badminton.

V najvišje tekmovalstvo segajo odbojkarji, ki nastopajo v drugi republiški ligi in so se v predzadnji tekmovalni sezoni borili za sam vrh tabele. Vidno vlogo so odigrali tudi v prvem delu zadnje tekmovalne sezone, ko so se precej časa nahajali v vodstvu, vendar so v nadaljevanju zelo popustili in zaradi finančnih težav morali celo nekaj tekem predati brez borbe. Za uspeh je šteti tudi udeležbo

Naš mali intervju

LJERKA ZEMLJIČ:

Ustanovili smo sklad za telesno kulturo

Telesna kultura tudi v Ljutomerski občini postaja vedno bolj vrednotena družbena potreba. Čeprav se tamkajšnji telesno-vzgojni delavci borijo še s številnimi težavami, so bili v zadnjem času vendarle storjeni pomembni koraki za nadaljni razvoj telesne kulture. Prva razprava o problematiki telesne kulture na občin. skupščini, ustanovljen sklad za telesno kulturo, uresničitev rekreacijskega centra pri ribnikih, adaptacije doma TVD Partizan v Ljutomeru, ustanovitev športnega društva »Tehnostroj« itd., so rezultat velikih prizadevanj telesno-vzgojnih delavcev in vedno večja razumevanja družbeno-političnih činiteljev v občini Ljutomer. Med najpriz-

doma, nato pa sem se zaposlila kot učiteljica telesne vzgoje na osnovni šoli Ivana Cankarja v Ljutomeru, kjer sem še sedaj. Od leta 1945 sem telovadila pri TVD Partizan Narodni dom v Ljubljani in nastopala na mladinskih republiških tekmovanjih v orodni telovadbi. Po končanem tečaju prednjakov v Mozirju leta 1949 sem prevzela vadbo mladink pri TVD Partizan Narodni dom. Ko sem prišla v Ljutomer, sem se vključila v društvo Partizan in bila 10 let načelnica in vodnica obnem. Pred dvema letoma pa so me izvolili za predsednico OBZTK v Ljutomeru. Poleg tega sem član republiškega odbora Partizan ter OZTK Maribor.

Kaj menite o stanju telesne kulture v občini?

»V zadnjem času kažejo večje zanimanje za telesno kulturo gospodarske organizacije in tudi družbeno-politični činitelji v naši občini. Prvi uspešen korak je pokazalo podjetje »Tehnostroj«, ki je z aktiviziralo nogometaše, kegljače, strelce in igralce namiznega tenisa, ter prevzelo skrb za tovrstne športne objekte. Na pomoč so nam priskočili tudi gospodarske organizacije in občinska skupščina pri adaptiranju doma Partizan ki je bil v zelo slabem stanju in prispevale 4.900.000 dinarjev. Uspehi smo tudi izbrali dober sestav OBZTK, kjer so zastopani predstavniki vseh športnih institucij in je zelo tesno sodelovanje z društvu.

Kaj pa finančno vprašanje?

»To vprašanje predstavlja največji problem. Prejšnja leta smo dobivali od občinske skupščine minimalna sredstva, saj ta niso presegla niti milijona letno. Ustanovitev sklada za telesno kulturo pri občinski skupščini, ki je bila izglasovana v lanskem letu, bo prav gotovo precej izboljšala finančni položaj. Pomagamo si tudi s prispevki od športnih stav ter od prispevkov gospodarskih organizacij.

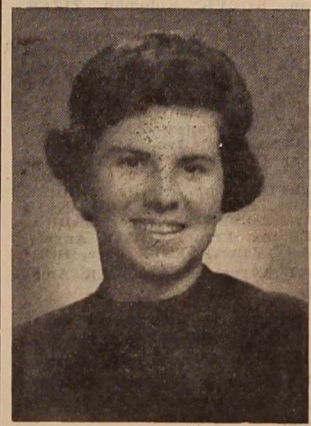
Kaj pa kadri?

»Na področju občine imamo vsega dva strokovna učitelja telesne vzgoje, ki poučujeta v Ljutomeru, medtem ko na ostalih šolah poučujejo predmet telesne vzgoje ostali učitelji. Pri OBZTK nameravamo nastavitvi tudi honorarnega inštruktorja za TVD Partizan.

Vaše želje v prihodnje?

»Več sredstev in strokovnega kadra. Ne bi smeli tudi pozabljati na amaterske športne delavce, ki vrsto let aktivno delajo ter jim dajati zaslužena priznanja. Želim, da bi se naši občani v čim večjem številu začeli aktivno udeleževati v telesni kulturi, ne samo pred televizijskimi ekrani.

Feri Maučec

LJERKA ZEMLJIČ, predsednik OBZTK Ljutomer

devnejše telesno-vzgojne delavce v Ljutomerski občini sodi prav gotovo predsednica Občinske zveze za telesno kulturo v Ljutomeru tov. Ljerkica Zemljic. Obiskali smo jo ter ji zastavili nekaj vprašanj.

Osební podatki?

»Rojena sem leta 1932 v Ljubljani. Študiral sem na filozofski fakulteti, vendar sem morala studij po končanem šestem semestru opustiti. Po prihodu v Ljutomer leta 1953 sem bila pet let

Priznanje telesnovzgojnim delavcem Ljutomerske občine

Pred kratkim je bila v Ljutomeru telovadna akademija, na kateri so sodelovala TVD Partizan iz Križevca, Cvena, Strožice vasi ter Ljutomerja. Akademije se je udeležil tudi predsednik Okrajne zveze Partizan Maribor tov. Kranjčič ter ob tej priložnosti podelil priznanja — plakete za 5 in 10-letno delo v društvih Partizan. Podeljenih je bilo skupno 14 plaket od tega 5 zlatih, 6 srebrnih ter 3 bronaste. Zlate plakete so prejeli: Soster Stanko, Gnezda Rado in Zemljic Ljerkica iz Ljutomerja ter Sovič Anton in Peterka Anton iz Cvena. Srebrne plakete so prejeli: Šošarič Jože iz Ljutomerja, Puklavc Jože iz Veržaja, Strakl Jože iz Križevca ter Zibrat Peter, Babič Branko in Spur Drago iz Cvena. Bronaste plakete

so prejeli: Slavinec Viktor iz Križevca ter Prelog Franc in Plohl Marija iz Cvena. Priznanja so prejeli samo tisti, ki še sedaj aktivno delajo v društvih Partizan.

Dva poraza Sobočanov

V nadaljevanju prvenstva v slovenski judo ligi so tekmovalci Partizana iz Murske Sobotice v nedeljo gostovali v Mariboru, kjer so se srečali z ekipama Olimpa iz Celja in Branika I. iz Maribora. Judoisti Sobotice tokrat niso bili kos tehnično boljšima nasprotnikom in doživeli visoka poraza.

Olimp : Sobotica 32:0
Branik I. : Sobotica 47:0

med mladino tudi vlada zanimanje. Društvo je izvedlo še tekmovalje v atletiki, kate-rega se je udeležilo precej pionirjev in mladine.

Poleg omenjenih tekmovalj je TVD Partizan v Ljutomeru sodelovalo še v tekmovalstvu JSI v atletiki, rokometu, kegljanju, plavanju in partizanskem mnogoboju. Največ uspeha so imeli v plavanju, kjer so na okrajnem tekmovalstvu zasedli dve prvi mesti. Društvo vsako leto prireja še telovadne akademije, ki so zelo uspešne. V letošnjem letu nameravajo dokončno urediti dom Partizana in okolico ter po možnosti pristopiti k asfaltiranju igrišča, na katerem bi lahko igrali odbojko, košarko, rokomet, badminton ter tudi gojili kotankanje. Če jim bo to uspelo, bo to za Ljutomer velika pridobitev, hkrati pa pomemben objekt za nadaljni razvoj tekmovalnega športa, je zaključil svoje pripovedovanje predsednik društva tov. Jože Kovačič.

fm

REICHSTAG V PLAMENIH

Nacisti so se zaleteli v vodilno kampanjo z vso silo. Goebbels jadikuje 1. julija: »Ponovno neprestano v pokretu«. Nacistični voditelji so ubrali novo pot: »Posel moramo opraviti stoječ, hodeč, vozeč in leteč. Najnujnejše konference opravljamo na stopniščih, v sobah, pred vrati ali na poti do postaje. Samo da ne bi ponoreli od tega. Človek potuje vzdolž in poprek Nemčije z vlakom, motorjem in avionom...«, tako opisuje Goebbels v svojem dnevniku.

Ko so 3. julija objavili rezultate, so nacisti zabeležili 13,745.000 glasov in 230 poslanskih mest v Reichstagu. To je dvakrat več kot na volitvah v septembru 1930. leta. Sedaj so bili najmočnejša stranka v Nemčiji. K njim so se priključili volivci srednjih slojev (Narodna stranka, demokrati in ekonomska stranka). K njim so pristopili nacionalisti in mladi brezposelni ljudje (križari!), ki so sedaj prvič volili. Tako so nacisti dobili 37,3 odstotkov vseh glasov. Kljub vsemu niso dobili večine, na katero so upali.

Hitler se je počutil močnega. Goebbels je v svojem dnevniku 8. avgusta zabeležil: »Ozračje je polno napredovanja... Vsa stranka je pripravljena na prevzem oblasti. Pripadniki SA so zapustili dnevne posle, da bi se na to pripravili. Če bodo stvari dobro tekle, bo vse v redu. Če ne, bo to strahovit poraz«. Dva dni kasneje zabeležil: »SA so pripravljene na alarm in so pripravljene... Gosto so zbiti okrog Berlina; manever je izveden s presenetljivo natančnostjo in disciplino.«

Vzplamtele so ulične borbe, padajo strelji iz pušk in ročne bombe. Središče borb je Šlezija in Vzhodna Prusija. V šleski vasi Potempi pet nacistov zločinsko ubije komunista rudarja Pirtzucha. Papenova vlada objavi 9. avgusta smrtno kazen za izzivalce spopadov, v katerih bo prišlo do ubojev. Nacisti ogorčeno protestirajo.

Papen in Schleicher sta se sestala s Hitlerjem 13. avgusta. Ponudila sta mu mesto podkanclerja in odbila njegovo zahtevo, da postane kancler. Hitler je odklonil Papenovo ponudbo in izgubil oblast nad seboj. Prišel je besneti. Kričal je, da mora dobiti vso oblast in nič manj. Govoril je besno o uničenju marksistov, o bartolomejski noči, o treh dnevih svobode oddelkov SA na ulicah. Schleicher in Papen sta bila presenečena. Hitler je razkačen zapustil sestanke in se odpravil v Goebbelsovo stanovanje.

Popoldne ob treh je poklical Hitlerja stari predsednik republike Hindenburg. Pričakal ga je stoječ in gladeč svojo palico. Bil je hladen. Hitler je dokazoval, da je zahteval oblast na zakonit način. Starec ni popustil. Meisner, ki je bil pri tem razgovoru prisoten, je pred sodiščem v Nürnbergu 28. novembra 1945 izjavil, da je Hindenburg odgovoril, da ne more prevzeti take odgovornosti in predati oblast neki novi stranki, ki nima večine in ki je nestrpna, hrupna in nedisciplinirana. Starec je nekoliko vznemirjen opozoril na nedavne dogodke — na spopade nacistov s policijo, na nasilje nacistov nad ljudmi, ki drugače mislijo, na izpade proti Judom in na druga nezakonita dejanja. Dejal je, da je to dokaz, da so v nacistični stranki številni podivjanji elementi. Svetoval je Hitlerju, naj podpre druge stranke in da bi nato sprejel njega in njegovo gibanje v koalicijsko vlado, ki bi jo sestavili po dogovoru, da pa ne more dati oblasti izključno njemu.

Hitler se ni uklonil in se je odločno uprl, da bi trgoval z voditelji drugih strank.

Vladno poročilo o tem sestanku je zalotilo nacistični propagandni aparat v spanju. Preden se je Goebels znašel, je to poročilo obšlo že pol sveta in govorilo o Hitlerjevi zahtevi »za popolno kontrolo države«.

Hitlerjev ugled je tako upadel; padel je celo v obeh lastne stranke. Politika zakonite poti do oblasti se ni posrečila. Nacisti, zlasti ljudje v SA, so sovražili tako politiko. Sedaj, ko je zakonitost privedla stranko do zastopavanja in prezira, so postali še bolj nepokorni. To je Hitler spretno dojel. Ubijalci v Potempi so bili obsojeni na smrt. Hitler jim pošlje telegram:

»Moji tovariši! Pred to najpošastnejšo in krvavo obsodbo se počutim povezan z vami z brezmejno zvestobo. Od tega trenutka je vaša osvoboditev vprašanje časti. Borba proti vladi, ki to lahko dovoli, je naša dolžnost.«

Temu telegramu sledi proglas, v katerem Hitler ostro napada Papena, ki da je zavestno sprožil preganjanje proti »nacionalno razpoloženim« elementom v Nemčiji: »Gospod Papen, sedaj razumem vašo krvavo »objektivnost!« Želim, da nacionalistična Nemčija dobi svobodo in da bodo uničeni njeni marksistični razbijalci in roparji.« Obsojene je obiskal Röhm — šef SA oddelkov — in jim zatrdil, da obsodba ne bo izvršena. To ni bilo hvalisanje. Nekoliko dni za tem jim je vlada spremenila smrtno obsodbo v kazen doživljenjske ječe.

Hitler se še vedno ni odločil, da bi opustil politiko zakonitosti, čeprav je nacistični tisk besnel, čeprav je prešel v brezkompromisno opozicijo proti Papenovi vladi. Od oddelkov SA zahteva, naj se odločijo vsaki misli na vstajo. Papen je mnenja, da se bo Hitler izčrpal in da ga bo zadržal na pragu oblasti. Kdo bo prej izgubil potrpljenje, kdo bo prej izgubil živce? To je vprašanje!

V avgustu in septembru so se nacisti približali centru-maškim strankam, da bi pritisnili na vlado, vrgli predsednika in objavili nove volitve. Na zasedanju Reichstaga 12. septembra je prišlo do vrhunca. V predsedništvo je bil nekaj dni prej izvoljen Göring. Komunistični poslanec Torgler je predlagal, naj izglasujejo vladi nezaupnico. Ostale stranke se s tem niso strinjale, češ s tem ne bi dosegli ničesar. V odločilnem trenutku, ko bi moral nacionalistični poslanec ovreči Torglerjev predlog — bilo bi dovolj, da se le en sam poslanec ne strinja — je vstal nacist Fric in predlagal odmor.

Po odmoru pa je Göring takoj objavil, da prehaja na glasovanje o predlogu komunistov. Papen je protestiral in zahteval besedo. Göring se je pretvarjal, kot da kanclerja ne vidi. Nalašč je gledal v nasprotni konec dvorane. Začelo se je glasovanje. Papen je prebledel od jeze. Vstal je, izlekel tradicionalno rdečo listnico, ki je vsebovala dekret o razpustitvi Reichstaga. Položil jo je pred Göringom in z drugimi člani vlade dostojanstveno zapustil dvorano. Göring se na to ni oziral. Komunistični predlog o nezaupnici vladi je bil sprejet s 513 proti 32 glasovom. Takoj je objavil, da je vlada padla.

Toda Papenov dekret je bil podpisan prej — kot da bi čutil, ga je podpisal tik pred zasedanjem — zato glasovanje ni bilo zakonito. Nemčija se je znašla tako pred novimi volitvami v Reichstagu, ki so bile razpisane za 6. november.

Volilna kampanja zahteva mnogo denarja. Posebej taka kampanja, kot so jo znali in hoteli voditi nacisti. Največja težava stranke v tem obdobju je pomanjkanje denarja. Pogostne volitve (v marcu, aprilu in juniju) so izcedile iz strankine blagajne ves sok. Goebbels v svojem dnevniku jadikuje: »Posebno težko je vzdržati težave z denarjem. Vsa gospoda, ki ima kapital, je na strani vlade.«

Hitler je odločen in nepopustljiv. Stoji visoko nad svojo tolpo in ji vliva novih moči in samozavest. Nacisti so končali volilno propagando 5. novembra. Goebbels zabeleži: »Zadnji napad. Obupna vožnja stranke porazu naproti. Uspeli smo dobiti v zadnjem trenutku 10.000 mark. Porabili smo jih v soboto popoldne. Storili smo vse, kar je bilo mogoče. Sedaj naj odloči usoda.«

(Nadaljevanje na 8. strani)

DELAVNI GASILCI V FILOVCIH

Na letnem občnem zboru gasilskega društva so filovski gasilci dokaj ugodno ocenili delo v minulem letu. Člani so pohvalili žensko oddeljenje, saj imajo v gasilskih vrstah kar 16 žena oziroma deklet. Nikakor pa ne smemo iti mimo podatka, ki nam pove, da so filovski gasilci v preteklem letu prispevali za izobraževanje in pa za nekatero druge delovne akcije nad 3.000 prostovoljnih delovnih ur.

Na koncu so sprejeli tudi plan za tekoče leto, v katerem predvidevajo nabaviti gasilski avto, razen tega pa še prirediti nekatera predavanja za ostale vaščane, ki niso gasilci.

—tc

PREDAVANJA SO DOBRO OBISKANA

Občinski odbor Rdečega križa v Lendavi že od sedmega januarja prireja v vaseh občine in podjetjih predavanja o kontracepciji spremljana s filmi. Doselej so bila predavanja v INDIP, Mehaniki, Zitkovih, Kobilju, Strehovcih, Gaberju, Dolnji Bistrici, Pincah in Dolini — poslušalo jih je 700 občanov, ki so v živahnih razpravah zvedeli marsikatero doslej neznano poglavje spolnega življenja. Zanimiva in pozitivna je ugotovitev, da predavanja obiskujejo v enakem številu moški in ženske, kar izpričuje, da se tudi možje prično zavedati svojih dolžnosti in odgovornosti v spolnih odnosih. Predavanja, kakor tudi diskusije, vodijo medicinske sestre.

PODRUŽNICA ZSAM LJUTOMER V 1964:

Vsestranska aktivnost

Podružnica Zveze šoferjev in avtomobilnikov v Ljutomeru je dosegla v lanskem letu lepe uspehe, saj je organizirala šolo za poklicne voznike, predavanja, testiranja, prometne akcije, izdala pa je tudi posebno brošuro o prometu in turizmu ter o razvoju ljutomerske občine. Za praznik so organizirali povorko vseh motornih vozil po partizanskih krajih Preklicij. Iste dni so organizirali tudi šoferski piknik pri ribnikih. Na občnem zboru so člani ZSAM poudarjali, da mnogi njihovi člani nimajo urejenega delovnega časa, saj mnogi delajo dnevno po 12 do 16 ur. Ugotavljali so tudi, da povsod ni urejeno tudi nagrajevanje voznikov motornih vozil. Ko so obravnavali svoje glasilo Prometni vestnik so menili, da bi moral list objavljati več o problematiki članov društva ZSAM. O avtopostoparjih so menili, da je to razvada, in da naj vozniki motornih vozil ponudijo svojo uslugo le v primerih ko gre za bolnega ali starega človeka, ali pri nesrečah. Ko so analizirali prometne nesreče, ki so zadnji čas v porastu, so menili, da je mnogih nesreč kriv alkohol. Skupno s komisijo za varnost prometa pri občinski skupščini, PLM ter AMD bo zveza šoferjev in avtomobilnikov organizirala letos več prometnih akcij. Na občnem zboru so podelili tudi plakete »Vzorni voznik«. Plakete sta dobila Ivan Zabavnik in Josip Kunc. Za predsednika podružnice so izvolili Franca Hežeta. F. S.

NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI MURSKA SOBOTA

OD 11. DO 16. JANUARJA 1965
Matija VUK — petič Ivan HORVAT — drugi, oba iz Male Polane. Marija SMODIŠ — daindvajsetič iz Petanjec. Stefan SKRILEC drugi iz Markišavec.
Katarina MATJASEC — trinajstič, Terezija ČOKAN — trinajstič obe iz Lipe.
Terezija ČERNJAVIČ — dvanajstič iz Gradišča. Ljudmila CMOR desetič, Ana BERTALANIČ — dvanajstič obe iz Murske Sobote.
Karel GOMBOC, Ludvik ČASAR, Ludvik BAGAR, Stefan KARBA, Jože SIMON, Stefan BALEK, Karel SINKO, Jože GRABAR, Ludvik BALEK, Viljem BENKO, Aleksander KARBA, Milka BALEK, Emilija KURONJA, Gizela KURONJA, Jolanka KARBA, Emilija KOVAČ, Terezija KOVAČ, Irena ŽIŠKO, Gizela DUH, Gizela ANDREJEK vsi iz Neradovce.
Ludvik GREĐAR — tretjič iz Bolnice.
V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje
TRANSFUZIJSKA POSTAJA MURSKA SOBOTA

Avto Union DKW — Najnovejši avto Union modeli

DKW F-102 — 1200 ccm — 60 KS pri 4500 obr./min., poraba goriva 9,5/100 km, diskaste zavore, 600 za prtljajnik, novi hladilni sistem, zapečaten, polnjen s tekočino, ki zmrzuje šele pri —35°C, 4 stopenjski menjalnik s Porsche sinhronizacijo, odbijači iz nerjavečega jekla.
CENA 5.454 DM
CARINA IN DAVEK 982.000 DIN

DKW F-12 — 900 ccm, 40 KS pri 4300 obr./min., poraba goriva 7,8/100 km, diskaste zavore, razkošna oprema, izreden pospešek od 0—80 km v 13 sek.
CENA 4.627 DM
CARINA IN DAVEK 835.000 DIN

DKW F-11 — 800 ccm — 34 KS pri 4300 obr./min., poraba goriva 7,3/100 km, 5 sedežev, servisni pregled le vsakih 10.000 km.
CENA 4.094 DM
CARINA IN DAVEK 740.000 DIN

Avtomobile imamo na konsignacijskem skladišču v Ljubljani in je izdoba takojšnja po vplačilu deviznega zneska tekočega računa, katerega mora koristnik odpreti pri Narodni banki.

Vse rezervne dele imamo stalno na zalogi v Ljubljani, Titova 146, servisno službo z zalogo rezervnih delov za dinarska sredstva pa v vseh večjih mestih Jugoslavije. Z vsemi točnejšimi podatki smo vam stalno na voljo in se vam priporočamo

»Avtocommerce«

ZASTOPNIŠKO PODJETJE LJUBLJANA, TRDINOVA 4, TELEFON 33-588

TEDESKI KOLEDAR

Petek, 22. januarja — Viktor Sobota, 23. januarja — Rajko Nedelja, 24. januarja — Felicitjan Ponedeljek, 25. januarja — Trpljmir Torek, 26. januarja — Pavla Sreda, 27. januarja — Janez Cetrtek, 28. januarja — Drago

dežurna služba

ZDRAVSTVENEGA DOMA MURSKA SOBOTA

22. januarja — dr. Rousova
23. januarja — dr. Vlačjeva
24. januarja — dr. Vlačjeva
25. januarja — dr. Zupančevac
26. januarja — dr. Lopert
27. januarja — dr. Gruškovnjak
28. januarja — dr. Mejačeva

KINO

LJUTOMER — 23. in 24. januarja jugoslovansko-nemški barvni kinemaskopski film: »Blago v Srebrnem jezeru«. 27. in 28. januarja poljski film: »Mož svoje žene«.

MURSKA SOBOTA — 22. in 24. januarja avstrijski barvni kinemaskopski film: »Pesem o pisarnem balonu«. 25. in 26. januarja ameriški film: »Baster Kiton general«. 27. in 28. januarja zahodno-nemški barvni kinemaskopski film: »Polnočna revija«.

GORNJA RADGONA — 23. in 24. januarja ameriški vstavisivski barvni film: »Tarzanova pustolovščina«. 27. januarja italijansko-španski film: »Nedovoljeni zakon«.

VELIKA POLANA — 23. in 24. januarja nemški film: »Satan mam z ljubeznijo«. BOKOVCI — 23. in 24. januarja kinemaskopski film: »Obtoženi ste, Oskar Wilde«.

Mali oglasi v Pomurskem vestniku — zelo uspešni posredovalci!

KRIZEVCI PRI LJUT. — 23. in 24. januarja italijanski kinemaskopski film: »Bele senice«. 27. januarja francoski film: »Atera Nine B.«.

VERZEJ — 23. in 24. januarja ameriški barvni film: »Gusar«. 27. januarja španski barvni film: »Prodajalka vijolic«.

DELAVSKA UNIVERZA M. SOBOTA — Film: »Pogled z mostu: v Martinju 22. januarja ob 19. uri, v Puconcih 23. januarja ob 19.30 uri in v Bratovcih ob 15. uri. — Film: »Desant na Drvar«. ob 19.30 uri, 23. januarja ob 19. uri, v Sebeborcih 23. januarja ob 19.30 uri, v Dokačevju 24. januarja ob 19. uri in v Ižakovcih ob 15. uri.

APACE — 23. in 24. januarja italijanski barvni kinemaskopski film »Lažni zakon«.

PRODAM

HISO, v dobrem stanju prodamo na Vaneč št. 4. Poizvedbe pri Godini, Vaneča 8, p. Puconci. MOTORNO SLAMOREZNIČO s pihalom prodam. Alojz Flegar, Piltovca 3, p. Apače. M-000
STISKALNICO (prešo) za grozdje, 400-litrsko, železno tehnično, 400-kg in sarotar (drobilec), vse v dobrem stanju, prodam. Gančani 41, p. Beltinci. M-29
SVINJSKE HLEVE, hrastove, ugodno prodam. Aleksander Grah, Vidonci 67 p. Grad. M-30

HISO z gospodarskim poslopjem, brajdami, sadovnjakom in 2 ha zemlje okrog hiše ob glavni cesti Ljutomer—Slatina Radenci, ugodno prodam. Ignac Vrbnjak, Križevci pri Ljutomeru št. 64. M-31

INVALIDSKI VOZIČEK na ročni pogon prodam. Janez Holcman, Murski Črnci 46, p. Tišina. M-32

Natakarici — ugodna zaposlitev

Iščemo dve kvalificirani ali polkvalificirani natakarici. Nastop službe takoj. Plača po sporazumu. Stanovanje zagotovljeno. Ponudbe poslati na naslov: »KASINA« — SOMBOR.

DRUŠTVENE OBJAVE

Mestni odbor društva Rdečega križa v Murski Soboti bo imel svoj letni občni zbor 22. januarja 1965 ob 19. uri v občinski sindikalni dvorani, Titova ul. 18. Upravni odbor prosi vse zavedne člane, naj se udeležijo občnega zbora. M-35

preklicij

Podpisani Stefan Pozvek iz Prednovca 2 preklicujemo vse žaljive besede, ki sem jih izrekel o Valentinu Filipiču iz Brezovca št. 3 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. M-37

V prihodnji številki PV:

začetek serije NAGRADNA SLIKANICA — DVAJSET LET SVOBODE

Člani in simpatizerji „Sobote“

V nedeljo, 24. januarja 1965 ob 9.30 uri bo v dvorani Hotela »Zvezda« v Murski Soboti letni občni zbor Nogometnega kluba »Sobota«. Člani in simpatizerji »Sobote« — vljudno vabljeni!

NA POLICAH STUČIJSKE KNJIZNICE

- OSMI kongres ZKJ. V Ljubljani 1964.
- MARY-ENGELS-LENJIN: Izabrana dela u deset knjiga. Zagreb 1963.
- KAVČIČ S.: Samoupravljanje. 1—2, Ljubljana 1964.
- SCHUMACHER E.: Eurasische Gedichte. Berlin (1957).
- CALIČ D.: Državni kapitalizem u okviru savremenog privrednog kretanja u svijetu. Zagreb 1964.
- GLIGORIJEVIĆ S.: Osnovi iz političke ekonomije. Beograd 1963.
- CALIČ D.: Ubrzani ekonomski razvoj zemalja u razvoju. Zagreb 1964.
- NOVE mere i kretanja u oblasti filma. Beograd 1963.
- KLASTERKA V.: Ribičke humorizme. Zagreb 1954.
- GRZIMEK B. in M.: Serengeti ne sme umreti. V Ljubljani 1964.
- ĐURIĆ B.: Veliki fizičari. Beograd 1964.
- NEŠOVIĆ S.: Privredna politika i ekonomske mere u toku oslobodilačke borbe naroda Jugoslavije. Beograd 1964.
- CZIMBER J.: Korunk szinháza. Budapest 1962.
- MAUGHAM W. S.: Szinház. Novi Sad 1964.
- HONTI J.: Válogatott tanulmányok. Budapest 1962.
- NAGY L.: Válogatott művei. Budapest 1962.
- HERCEG J.: Nebo i zemlja. Beograd 1963.
- ENTWISTLE W. J.: The literature of England. London 1962.
- ANNALS of English literature 1475—1950. London 1961.
- IVANIŠEVIĆ A.: Poezija. Zagreb 1964.
- FRANIČEVIĆ M.: Nastanjeni uvale. Zagreb 1963.
- NIKOLAJEVIĆ B.: Saobračajno pravo. Beograd 1964.
- GAL L.: Pesme. Beograd 1963.
- QUIRK R.: The use of English. London 1963.
- NEKA druga dežela. Maribor 1964.
- KARELJ E.: Naloga delovnih kolektivov in družbenih organov v luči nove ustave. Ljubljana 1963.
- DESI A.: A reménő elve. Novi Sad 1961.
- PRVA republiška konferenca Zveze mladine Slovenije. Ljubljana 1964.
- CUNLIFFE M.: Amerikanische Literaturgeschichte. München 1961.
- STEINER M.: Vojak z zlatimi gumbi. Ljubljana 1964.
- POLICAR V.: Partizanovi obiski. Ljubljana 1964.
- ZLEBNIK L.: Da bi se bolje razumeli. Ljubljana 1963.

Evidentiranje predlogov

Evidentiranje v lendarški občini

NA SEKTORSKI KONFERENCI V DOBROVNIKU — v splošni zbor: Varga Jožeta, Hajoš Franca; v kulturno prosvetni zbor: Pal Margit, Bobovec Franja;

CLANI DELOVNE SKUPNOSTI OSNOVNE SOLE V LENDAVI SO PREDLAGALI V REPUBLIŠKI KULTURNO PROSVETNI ZBOR — Bobovec Franja; v isti zbor so predlagali CLANI DELOVNE SKUPNOSTI OSNOVNE SOLE POLANA — Lugačič Draga;

LENDAVSKA SEKTORSKA KONFERENCA JE PREDLAGALA V REPUBLIŠKI SPLOŠNI ZBOR — Varga Jožeta, Sabo ing. Jožeta in Bobovec Franja;

CLANI DELOVNE SKUPNOSTI OSEMLETKA II V LENDAVI SO PREDLAGALI V REPUBLIŠKI kulturno prosvetni zbor Pal Margit in Laketa Katarino;

NA KRAJEVNI KONFERENCI SZDL V LENDAVI SO V REPUB-

LISKI SPLOŠNI ZBOR PREDLAGALI: Varga Jožeta, Varga Aleksandra, Hajdinjak Jožeta in Vajda Milana; v gospodarski zbor: Sabo ing. Jožeta in Ošljaj Tineta; v kulturno prosvetni zbor: Pal Margit in Bobovec Franja.

DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE PROIZVODNJE NAFTE SO PREDLAGALI V REPUBLIŠKI gospodarski zbor Kraljič Ignacija in Sabo ing. Jožeta.

SINDIKALNA PODRUŽNICA SODISČA JE PREDLAGALA V REPUBLIŠKI GOSPODARSKI ZBOR Mejak ing. Mirana; v kulturno prosvetni zbor Franja Bobovca; v splošni zbor pa Franca Sebnjanca.

V Lendavi so doslej evidentirali 70 kandidatov za odbornike občinske skupščine in sicer, za občinski zbor 40 kandidatov (15 mandatov) in 30 kandidatov v zbor delovnih skupnosti (15 mandatov).

Oh zimsko veselje... Samo letošnja zima je zelo muhasta. Sneg in dež in zato tudi sanke vedno ne drčijo dovolj. Sonja in Boris si pa takrat pomagata tako, kot je videti na sliki.

Nekaj misli o krvodajalstvu in o neuspehu krvodajalske akcije v soboški občini

Ko ob koncu leta pregledujemo poročila in statistike o krvodajalstvu v naši občini, si postavimo nekaj vprašanj in si poskušamo najti odgovor.

Prvo vprašanje, ki se nam vsili samo po sebi je, zakaj sploh rabimo človeško kri. Odgovor je preprost. Z njo rešujemo dragoceno človeško življenje. Medicina je v zadnjih nekaj desetletjih stopila velik korak naprej in pridobila celo vrsto novih sredstev v boju proti boleznim in smrti in ravno konzervirana človeška kri igra eno glavnih vlog. Danes prav z njeno pomočjo rešujemo življenja in zdravimo bolnike, ki so bili še pred nedavnim zapisani smrti ali pa vsaj dolgoletnemu in nepopolnemu zdravljenju.

litrov krvi letno pomeni okrog 2000 krvodajalcev in to za občino, ki šteje čez 60.000 prebivalcev zares ne predstavlja kakšnega posebnega problema. Vendar niti teh 500 litrov, teh 2000 krvodajalcev letno ne moremo dobiti, lani na primer smo dobili samo dve tretjini potrebne krvi, torej je manjkala cela tretjina. In kaj pomeni, če manjka več kot 100 litrov krvi, lahko že iz prvega dela tega pisanja vsak sam posname. To pomeni, da so v nevarnosti človeška življenja, da je v nevarnosti zdravje velikega števila bolnikov.

Naša zdravstvena služba si pomaga v najnujnejših primerih pač tako, da dajejo kri zdravstveni delavci sami, vendar je na dani,

je izkazala, za kar gre zasluga v prvi vrsti njenemu vodstvu, ki je dijakom znalo prikazati ves pomen tega dejanja.

Vidimo torej, da stanje ni ravno rožnato, zato se vprašamo, kje so vzroki. Prvi in glavni je ta, da se ljudje ne zavedajo pomena dajanja krvi, ne zavedajo se, kako važno je, da ima zdravstvena služba v edno na razpoložljivo zadostno količino. Naši ljudje se vedno ne razumejo, da dajejo kri zase, za nikogar drugega kot za se. Sami bodo dobili to kri, kadar jo bodo potrebovali. Seveda ne svoje krvi, kajti kri ni vino, ki je temboljše, čim starejša je. Kri se zelo hitro pokvari, zato jo je treba sprosti porabiti in le zadosti krvodajalcev skozi vse leto nam lahko zagotovi, da bo kri na razpolago, ko jo bomo rabili. Prav zato je važno, da vsak odrasel človek 1 krat na leto da svojo kri.

Zavedati se moramo, da se prav vsak izmed nas lahko znajde v položaju, ko mu bo samo sveža kri lahko rešila življenje. Se posebej naj se tega zavedajo vsi vozniki motornih vozil, saj nam en sam pogled v dnevno časopisje razkrije vso tragiko našega cestnega prometa. Prav tako kolesarji, delavci v tovarnah, bodoče matere, vsi, prav vsi smo potencialni potrošniki krvi. Čas bi že bil, da bi se naš človek začel zavedati, da nima prav nobene moralne pravice pričakovati nečesa, česar sam ni nikoli dal. Nobene pravice nima zahtevati krvi, če je sam ni nikoli dal, pa je bil zdrav in bi jo lahko.

Drugi vzrok slabega odziva je v tem, da se ljudje boje za svoje zdravje, čemur seveda botruje nepoučenost. Poglejmo nekaj takih primerov: Ljudje se boje, da bodo po dajanju krvi imeli slabo kri, da se bodo začeli rediti, da bodo morali stalno dajati, da jim bo zrastle krvni pritiski, boje se, da jim bodo vzeli preveč krvi, da bi trpele njihove telesne in duševne sposobnosti, možje pa se boje, da bodo trpele njihove seksualne sposobnosti. Vse te bojazni so neutemeljene in včasih celo smešne. Danes je dokazano, da zdravemu človeku lahko odvzamemo 2 do 3 dcl krvi brez vsake škode za njegovo telesno in duševno zdravje in da zdrav človek, ki ima primerno prehrano, to kri že v 4 do 6 tednih popolnoma nadomesti. Torej je bojazen, da bi dajanje krvi vplivalo na zdrav-

je dajaleca popolnoma odveč. Prav tako je neutemeljen strah, da bi kajti vsak je pred odvzemanjem temeljito zdravniško pregledan. Tudi preveč krvi danes nikomur ne odvzamemo, navadno 2 do 3 dcl, kar je seveda odvisno od kondicije vsakega posameznega dajalca.

Zelo mnogo ljudi pa se vabitu ne odzove, ker se enostavno boje. Boje se injekcijske igle, boje se tiste neznačajne bolečine pri jemanju krvi, boje se pogleda na svojo kri. Zanimivo je, da prednjačijo moški in to navadno taki, ki imajo drugače vedno veliko povodati, vaški razboritost in pretepači, ki v gostinlah kaj radi puščajo kri drugim, ko pa je treba leči na mizo in dati 2 dcl svoje, pa omedlevajo.

Morda glavni vzrok za tako slabe uspehe krvodajalstva v naši občini pa je nezainteresiranost in ignoriranje vloge krvodajalstva v strani tistih, ki bi morali biti prvi in dajati zgled. Najtežje v naši občini je dobiti krvodajalce v sami Murski Soboti, kjer je standard povprečno najvišji. Družbene organizacije in občinski urad, od katerih bi človek pričakoval največji odziv, so dali najmanj krvodajalcev. Tudi po tovarnah in podjetjih bi lahko dobili več ljudi, a kaj ko se pa zatakne vedno pri administraciji in vodilnem kadru, kjer ne pomaga nobeno prepričevanje. Aktivist je lahko vesel, če mu ni treba poslušati še kakšnih nesanih opazk. Vse besede so kot bob ob steno in človek se po pravici vpraša, kaj si ti ljudje predstavljajo, od kod bodo dobili kri, kadar jo bodo potrebovali. Ali se zanašajo, da bodo imeli zopet prednost, kot povsod drugod, ali pa mislijo, da se bo že našel »kakšen norec«, ki bo dal, kot se je tudi že izrazil nekdo ob podobni priliki.

Zelje bi samo še enkrat poudariti, da je naloga vsakogar izmed nas, še posebno pa naših vodilnih kadrov, da bomo dajali zgled in pritegnili široke ljudske množice v akcijo. Ze danes rabimo veliko krvi, jutri je bomo rabili še veliko več in samo z nestrnno, organizirano akcijo in ob pomoči in sodelovanju vseh občanov, še posebej pa družbenih organov bomo dosegli uspeh — to je, zagotovili zadostne količine krvi, te dragocene tekočine, ki varuje naše zdravje in rešuje človeška življenja. Saj zato vendar gre — za človeka!

A. DEMŠAR

Klub upokojencev v Ljutomeru, ki sta ga za najstarejše prebivalce priške metropole uredila s skupnimi močmi ljutomerska krajevna skupnost in občinska skupščina, je postal priljubljeno zatočišče za več kot 200 članov društva upokojencev. Žal je en sam klubski prostor postal pretesen za številne obiskovalce, zato bodo kmalu dobili upokojenci iz Ljutomera še en prostor za shajanje.

(foto B. Borovič)

Poglejmo samo nekaj primerov: na prvem mestu moramo omeniti poškodbe, ki jih je vedno več. Nesreče doma, pri delu, prometne nesreče in cela vrsta drugih nezdod bi danes zahtevala veliko več smrtnih žrtev, če ne bi imeli vedno pri roki rešilne steklenice krvi. Operacije, o katerih so slavni kirurgi še ne tako dolgo tega lahko samo sanjali, danes delajo in to uspešno delajo prav zato, ker imamo na razpolago dovolj primerne krvi. In našim ženam, našim materam, ki so včasih umirale v otroški postelji zaradi hude izgube krvi, danes lahko ohranimo zdravje in življenje, otrokom pa mater, ki je nihče ne more nadomestiti. Pa naši otroci, naši novorojenčki, ki so zaradi hemolitične bolezni bodisi umirali bodisi ostali telesno in duševno prizadeti celo življenje. Tudi tem lahko z izmenjalno transfuzijo sveže krvi rešimo življenje in jih obvarujemo vseh posledic, skratka, jim omogočimo normalen razvoj, kot vsakemu zdravemu novorojenčku.

Potem imamo celo vrsto bolnikov z notranjimi boleznimi, katerih dolgotrajno in dostikrat neuspešno zdravljenje občutno skrajšamo in dosežemo lepe uspehe prav s transfuzijami krvi. Celotno ljudem, ki imajo leukemijo, to zaenkrat še neozdravljivo bolezen, lahko življenje s stalnimi transfuzijami občutno podaljšamo. Ob vsem tem se postavlja vprašanje, koliko krvi rabimo. Veliko, zelo veliko! Samo kirurški oddelki in oddelki za poškodbe rabijo do 5 litrov krvi za enega samega ponesrečenca oziroma operiranca. Za enega kroničnega bolnika pa v teku zdravljenja porabimo tudi do 30 litrov krvi. Kje so potem še porodniški in otroški oddelki, pa še vsi ostali, kjer rabijo večje ali manjše količine krvi. Vidimo, da si modernih načinov zdravljenja brez zadostnih količin krvi sploh zamisliti ne moremo.

Kdo pa daje kri? Pri nas dajejo kri prostovoljni krvodajalci, ki so telesno in duševno zdravi, krepki in stari nad 18 let. Organizacijske posle s tem v zvezi pa prav tako prostovoljno in brezplačno opravlja organizacija Rdečega križa v sodelovanju s transfuzijsko službo pri zdravstvenih zavodih. Delo, ki ga RK opravi pri organizaciji krvodajalskih akcij je tako obsežno, da četudi bi organizacija RK ne naredila nič drugega, bi bil njen obstoj več kot utemeljen. Pri vsem tem se nam seveda postavi vprašanje, kako je s krvodajalstvom v naši občini. Slabo, zelo slabo. Naša zdravstvena služba bi za zdaj rabila letno okrog 500 litrov krvi, ko pa bo začel z delom otroški oddelček v Rakičanu, pa še več. Teh 500

da tako naprej ne bo šlo. Človek tudi ne more brez škode za lastno zdravje kar naprej dajati svojo kri, saj kri ni voda ampak »čisto poseben sok«, kot je rad poudaril profesor Zupančič.

Večkrat so tudi naše srednje šole reševale situacije, posebno Sola za zdravstvene delavce se

MED VULKANI IN ATOLI OSKAR HUDALES

4

Veter se jim je šest dni in noči neprestano upiral v jadro, nezadržno jih je gnal proti jugovzhodu. Potovali so dobro. V senci bambusove strešice sredi čolna je Micka pripravljala jedi. Tam so tudi spali. Mihec in Arijek pa sta se menjavala pri krmilu.

Šedmi dan so zagledali obalo Salamonovih otokov. Mihec bi rad pristal, a mu je Arijek odsvetoval.

»Težko je pristati ob tej obali,« je rekel. »Mar ne vidita, kako valovi butajo ob obalne čerit? Razbili bi nam čoln. Razen tega prebivajo na teh otokih ljudjožeri. Pojedli bi nas s kožo in lasmi. Vodo in hrano si bomo spet nabavili na kakih bolj prijaznih otokih.«

5

Pluli so dalje. Arijek pa je pripovedoval, kako vrazeverni so prebivalci tihomorskih otokov, a tudi kako mogočni so njegovi čarovniki.

»Čarovniki obvladajo nešteto čapulov (čarov)«, je menil Arijek. »Sami pa so proti njim tabu (nedotakljivi)«.

Tudi sam Arijek je veroval v čare. Zaman sta mu Mihec in Micka dopovedovala, da čarovni. Arijek si ni dal nič dopovedati. Sredi pogovora je veter utihnil, kakor bi odrezal. Jadro je ohlapno in žalostno viselo ob jambo. R. Coln je obstal.

V brezvetrju sta dečka morala zgrabiti za vesla.

6

Pošteno sta se spotila pri veslanju. Tudi Micki pri krmilu je bilo vroče. Neznosna žega jih je mučila vedno bolj. Po več urah veslanja so bili zelo izčrpani, kajti vode jim je docela zmanjkalo. Kaj, če bo brezvetrje trajalo več dni? Arijek je Mihec in Micko tolažil, češ da bodo kmalu naleteli na otok s potrebno vodo. Ne-naden sunek vetra jih je skoraj vrgel s sedežev in potrgal vrvice na jadrju. Mihec ga je zvil, kajti veter je bil tako močan, da je čoln gnal dalje brez jadra. Micka je iztegnila roko ter pokazala na temno točko na obzorju.

»Atol, atol« je veselo vzkliknila.